EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.7.16.
COM(2025) 547 final

2025/0221 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2028–2034-es időszakra történő létrehozásáról, az (EU) 2024/1679 rendelet módosításáról és az (EU) 2021/1153 rendelet hatályon kívül helyezéséről

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

A Bizottság 2025. július 16-án javaslatot fogadott el a 2027 utáni időszakra vonatkozó következő többéves pénzügyi keretre vonatkozóan, amelynek részét képezi egy, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) számára elkülönített 81 428 000 000 EUR-s pénzügyi keretösszeg, amely a közlekedési és energetikai infrastruktúrát szolgáló transzeurópai hálózatokba – többek között a katonai mobilitásba és a megújulóenergia-projektekbe – történő beruházásokra irányul. E javaslat célja a CEF jogalapjának létrehozása a 2028 és 2034 közötti időszakra.

• A javaslat indokai és céljai

Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés megvalósítása érdekében az Európai Uniónak olyan korszerű, nagy teljesítményű és reziliens infrastruktúrára van szüksége, amely hozzájárul a közlekedési és energiaágazat összekapcsolásához és integrációjához az egész Unióban és annak valamennyi régiójában. Ezek az összeköttetések döntő fontosságúak a személyek, az áruk, a tőke és a szolgáltatások szabad mozgása szempontjából.

A transzeurópai közlekedési és energiahálózatok:

- elősegítik a határokon átnyúló összeköttetéseket,
- lehetővé teszik az EU biztonságát,
- növelik az európai szociális piacgazdaság versenyképességét,
- hozzájárulnak az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez, valamint
- megszüntetik az elszigeteltséget, és előmozdítják a nagyobb gazdasági, társadalmi és területi kohéziót.

A nagy kapacitású transzeurópai hálózatokra az EU rezilienciájának és katonai felkészültségének fokozásához is szükség van.

Az Európa egészére kiterjedő zökkenőmentes közlekedési és energetikai összeköttetések hozzá fognak járulni az egységes piac sikeréhez. Kézzelfogható előnyöket fognak biztosítani valamennyi európai polgár és vállalkozás számára azáltal, hogy hatékonyabbá és fenntarthatóbbá teszik számukra az utazást, az áruszállítást, valamint a biztonságos, megfizethető és dekarbonizált energiához való hozzáférést.

A CEF e cél érdekében támogatja mind a transzeurópai hálózatok (TEN) fejlesztése révén a közlekedési és energetikai infrastruktúrába, mind a határokon átnyúló megújulóenergia-projektekbe történő beruházásokat. A természeti és technológiai veszélyekhez, a változó biztonsági fenyegetésekhez és más fennakadásokhoz kapcsolódó növekvő kockázatok fényében alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a CEF keretében végrehajtott beruházások – az uniós felkészültségi stratégia célkitűzéseivel összhangban – figyelembe vegyék a kockázatokat, és a katasztrófákkal szemben reziliensek legyenek.

A CEF a legnagyobb uniós hozzáadott értékű projektekre összpontosít, valamint katalizálja a határokon átnyúló hatással rendelkező olyan projektekbe és európai szintű interoperábilis rendszerekbe irányuló beruházásokat, amelyek tekintetében elengedhetetlen a finanszírozási támogatás fennmaradása 2027 után is. A határokon átnyúló projektek közvetlen uniós szintű támogatásával a CEF segít felülkerekedni az abból eredő koordinációs problémákon, hogy a

projektek több joghatóságra kiterjednek. A CEF hatékony működési módjának köszönhetően kezelni tudja a piaci hiányosságokat, és a költségvetési rendelet alapján rendelkezésre álló eszközök teljes skáláját felhasználva elősegíti a más forrásokból, például a nemzeti költségvetésekből, a nemzeti energiadíj-rendszerekből és a magánszektorból származó további beruházások és finanszírozás mozgósítását.

A közlekedést illetően a CEF célja, hogy hozzájáruljon a transzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) befejezéséhez, különös tekintettel a törzshálózat és a kiterjesztett törzshálózat 2030-ig és 2040-ig történő kiépítésére. Az európai szintű multimodális közlekedési hálózat kialakítása – a belépési pontoktól, azaz a kikötőktől az egységes piachoz és a régiók összekapcsolásához szükséges alapvető szárazföldi összeköttetésekig – az európai növekedés és fenntarthatóság kulcsfontosságú feltétele. Ebben az összefüggésben a CEF különösen a kifejezetten a határokon átnyúló jellegű infrastrukturális projektekre összpontosít – ilyen például a Rail Baltica projekt, a Brenner-bázisalagút, a Szajna–Escaut belvízi út, a Brno–Bratislava vonal, a Thesszaloniki–Bukarest vonal, vagy a TEN-T kikötők hátországi összeköttetéseinek fejlesztése.

Az Európai Versenyképességi Alappal, valamint a nemzeti és regionális partnerségi tervekkel szoros együttműködésben a CEF támogatja továbbá az interoperábilis, biztonságos és intelligens mobilitást a TEN-T hálózaton belül – például európai forgalomirányítási rendszerek, köztük az Európai Vasúti Forgalomirányítási Rendszer vagy a belvízi utakra vonatkozó folyami információs szolgáltatások kiépítése révén –, vagy adott esetben azáltal, hogy interoperabilitás, szabványok vagy felhasználói terminálok révén biztosítja azoknak a helymeghatározás, a navigáció és az időmeghatározás, valamint a biztonságos konnektivitás céljából az olyan uniós űrrendszerekkel való összekapcsolását, mint a Galileo, az EGNOS és az IRIS², továbbá segíti az EU-t a fenntartható, dekarbonizált mobilitásra való átállásban (például a TEN-T kikötőkben található hajók szárazföldi áramellátásának biztosításával).

A CEF keretében a TEN-T folyosók tagjelölt országokra történő kiterjesztését végrehajtó harmadik országokkal való, határokon átnyúló összeköttetésekbe való beruházás is lehetséges. Erre példa az, amikor a 2021–2027-es időszakban az Ukrajnával és Moldovával való összeköttetéseket illetően működőképesebbé tették a szolidaritási folyosókat, és megkezdődtek az arra irányuló előkészítő munkálatok, hogy e két országban a vasúti nyomtávot hozzáigazítsák az uniós szabványokhoz. Bár ez indokolt volt az Ukrajna elleni orosz agressziós háborút követő válsághelyzet miatt, valamint Ukrajnának az uniós piacba való szorosabb integrációjára készülve, az ilyen beruházások forrásokat vonnak el az Unió területén megvalósuló projektektől.

Amennyiben a TENT-T határokon átnyúló projektjei nem valósulnak meg, a személyek és áruk szállítási idejének és szállítási költségeinek növekedése a teljes termelékenység csökkenéséből és az EU-n belüli kereskedelem lassabb növekedéséből eredő gazdasági veszteségeket fog eredményezni. Ez 2030-ban 0,4 %-os, 2050-ben pedig 0,8 %-os GDP-csökkenést jelentene ahhoz a forgatókönyvhöz képest, hogy sikerül megvalósítani a határokon átnyúló TEN-T projekteket. A foglalkoztatás a tagállamokban az alapforgatókönyvhöz képest 2030-ban 0,08 %-kal, 2050-ben pedig 0,13 %-kal csökkenne[1].

[1] Európai Bizottság: Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóság, Schade, W., Khanna, A., Mader, S., Streif, M. et al.: *Support study on the climate adaptation and cross-border investment needs to achieve the TEN-T network [A TEN-T hálózat megvalósításához szükséges, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos igényekre és határokon átnyúló beruházási igényekre vonatkozó támogatási tanulmány]*, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2024., https://data.europa.eu/doi/10.2832/7839720.

A CEF célja egyúttal, hogy uniós finanszírozást biztosítson a kettős felhasználású polgári-katonai közlekedési projektek végrehajtásához is az EU-n belüli zökkenőmentes katonai mobilitás lehetővé tétele érdekében. Az EU jelenlegi közlekedési infrastruktúrája (a TEN-T-t is beleértve) nem teszi lehetővé a csapatok, nehéz felszerelések és anyagok rövid időn belüli, nagy volumenű mozgását. Ez azonban alapvető fontosságú az európai biztonság és védelem szempontjából, amint azt a 2025. március 19-én elfogadott, „Az európai védelemről – Készenlét 2030” című fehér könyv is elismeri. A CEF hozzájárul a felkészültségi unióról szóló stratégia átfogó célkitűzéséhez is, amely egy olyan biztonságos és reziliens Unió létrehozására irányul, amely minden körülmények között megőrzi a társadalom létfontosságú funkcióit.

Az EU négy, a vasútra, a közutakra, a folyókra és a tengerre, valamint a légi közlekedésre kiterjedő kiemelt multimodális katonai mobilitási folyosót határozott meg, amelyek jelentős és sürgős beruházásokat igényelnek ahhoz, hogy elő tudják segíteni a csapatok és a katonai felszerelések mozgását. Ezek a beruházások magukban foglalják a vasúti alagutak bővítését, a közúti és vasúti hidak megerősítését, valamint a kikötői és repülőtéri terminálok bővítését. A tagállamokkal és a katonai közösséggel együtt kiemelt beruházások meghatározására került sor a legsürgetőbb szűk keresztmetszetek („csomópontok”) megszüntetése érdekében.

Az energiaunió kiteljesítésének alapvető eszközeként a CEF kétféle, határokon átnyúló energetikai projekthez nyújt finanszírozást:

- a villamosenergia-, hidrogén- és szén-dioxid-szállítási ágazatban megvalósuló, olyan energetikai infrastrukturális projektek, amelyek határokon átnyúló hatása jelentős, és amelyek a TEN-E rendelet értelmében közös érdekű projektnek vagy kölcsönös érdekű projektnek minősülnek,
- határokon átnyúló megújulóenergia-projektek, amelyek a tagállamok közötti, a megújulóenergia-irányelv szerinti együttműködési megállapodáson alapulnak.

Ezek a projektek kulcsfontosságúak i. az EU-ban és a szomszédos harmadik országokban az energiaellátás biztonságának javításához, ii. az energiarendszer dekarbonizációjához, iii. a megújuló – szárazföldi és tengeri – energiaforrások integrálásának elősegítéséhez, iv. az energiapiacok jobb integrációjához, valamint v. az európai háztartások és vállalkozások megfizethető energiához való hozzáférésének biztosításához, ezáltal pedig az európai gazdaság versenyképességéhez és az emberek jólétéhez való hozzájáruláshoz.

A fenntartható villamosenergia-hálózati infrastruktúra fejlesztéséről szóló, a Közlekedési, Távközlési és Energiaügyi Tanács által 2024. május 30-án jóváhagyott következtetéseiben a Tanács elismerte, hogy „mind átviteli, mind elosztási szinten példátlan mértékű beruházásokat kell eszközölni a villamosenergia-hálózatokban annak érdekében, hogy létrejöhessen [a] nagymértékben összekapcsolt, integrált és szinkronizált európai villamosenergia-rendszer”, továbbá felkérte a Bizottságot, hogy „keresse a villamosenergia-hálózati infrastruktúrára irányuló beruházások növelésének lehetőségeit”, és hangsúlyozta, hogy „a szárazföldi és tengeri hálózatfejlesztési projektek megnövekedett beruházási igényeire történő megfelelő reagálás és e projektek támogatása érdekében szilárd CEF-re van szükség”.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A CEF átfogó célja, hogy a közös érdekű projektekbe és a kölcsönös érdekű projektekbe történő beruházások lehetővé tétele vagy felgyorsítása, valamint a megújulóenergia-termeléssel kapcsolatos, határokon átnyúló együttműködés támogatása révén elősegítse a közlekedési és az energiaágazatban a transzeurópai hálózatokkal kapcsolatos uniós

szakpolitikai célkitűzések elérését és a megújuló energia területén folytatott, határokon átnyúló együttműködést.

A közlekedési ágazatban a CEF előkészítő tanulmányok révén járul hozzá a TEN-T törzshálózat 2030-ig[2], a kiterjesztett törzshálózat 2040-ig, valamint adott esetben a TEN-T átfogó hálózat 2050-ig történő kiépítésére irányuló hosszú távú uniós célkitűzésekhez. A törzshálózat kiteljesítése szempontjából tehát döntő fontosságú lesz a következő többéves pénzügyi keret.

A CEF által finanszírozott beruházások a tiszta, interoperábilis és multimodális mobilitásra való átállást is támogatják. Emellett hozzájárul egy, az uniós fővárosok összekapcsolására irányuló európai nagy sebességű vasúti hálózat kialakításához (többek között éjszakai vonatok révén), valamint a vasúti árufuvarozás felgyorsításához is.

Az energiaágazatban a CEF kiegészíti a transzeurópai energiahálózatok (TEN-E) keretét, valamint a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek kiválasztását. A TEN-E rendelet értelmében az e közös érdekű projektekbe és kölcsönös érdekű projektekbe történő beruházásokra a következő háromlépéses logika alkalmazandó: Először is, a piac elsőbbséget élvez a beruházás tekintetében. Másodszor, ha a piac nem hajt végre beruházásokat, akkor meg kell vizsgálni a szabályozási megoldásokat, és szükség esetén ki kell igazítani a vonatkozó szabályozási keretet. Harmadszor, amennyiben az első két lépés nem elegendő a közös érdekű projektekbe történő szükséges beruházások megvalósításához, végső megoldásként vissza nem térítendő CEF-támogatások ítélhetők oda a támogatható közös érdekű projekteknek. A CEF kiegészíti továbbá a megújulóenergia-irányelvben meghatározott együttműködési mechanizmusokat, például a statisztikai átruházásokat, a közös projekteket vagy a közös támogatási rendszereket.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A közlekedési és az energetikai infrastruktúrát, valamint az energiatermelést különböző uniós pénzügyi programok és eszközök – többek között a CEF, a nemzeti és regionális partnerségi tervek, az Európai Versenyképességi Alap és a Horizont Európa, valamint a Globális Európa – különböző mértékben támogatják.

Fontos a különböző uniós finanszírozási programok és eszközök adta lehetőségek lehető leghatékonyabb kihasználása, valamint az EU által támogatott beruházások kiegészítő jellegének és uniós hozzáadott értékének maximalizálása. Ezt a többéves pénzügyi keret új struktúráján keresztül, a vonatkozó uniós programok közötti következetesség fenntartásával, az átfedések elkerülésével és a nagy uniós hozzáadott értékű beruházásokra való összpontosítással kell elérni.

Ebben az összefüggésben a CEF-nek i. a TEN-T és a TEN-E hálózatokkal kapcsolatos határokon átnyúló dimenzióval rendelkező projektek, ii. az EU-n belüli zökkenőmentes katonai mobilitást célzó projektek, valamint iii. a megújuló energiával kapcsolatos együttműködés területén megvalósuló projektek támogatására kell összpontosítania.

[2] Az Európai Parlament és Tanács (EU) 2024/1679 rendelete (2024. június 13.) a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatásokról, az (EU) 2021/1153 és a 913/2010/EU rendelet módosításáról, valamint az 1315/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1679, 2024.6.28., http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj).

A nemzeti és regionális partnerségi tervek keretében a TEN-T hálózatba történő beruházások a CEF keretében végzett beruházások kiegészítéseként kell megvalósulniuk.

A TEN-T folyosóknak a tagjelölt országokra, valamint a harmadik országok közlekedési és energetikai infrastruktúrájára való kiterjesztését a Globális Európa együttműködési eszközzel szoros közreműködésben kell támogatni.

Az összes közlekedési mód dekarbonizációjának tekintetében, de az energia vonatkozásában is a K+I és a CEF egyesített erejére lesz szükség. A közlekedéssel és az energiával kapcsolatos kutatást és innovációt a Horizont Európa továbbra is támogatni fogja. Az Európai Versenyképességi Alap pedig a közlekedés és az energia dekarbonizációját, digitalizációját, fenntarthatóságát és rezilienciáját szolgáló élvonalbeli innovatív megoldások (pl. a mesterséges intelligencia és a felhőalapú technológiák által támogatott új generációs európai légiforgalmi szolgáltatási rendszer, a jövőbeli polgári-katonai kettős felhasználású és kibocsátásmentes kompok) bővítésére és bevezetésére fog irányulni. Különösen fontos az ilyen beruházásokhoz szükséges magán- és állami tőke lehető legjobb kombinációjának meghatározása.

A CEF tevékenységeit a piaci hiányosságok vagy az optimálistól elmaradó beruházási helyzetek kezelésére kell – arányos mértékben – felhasználni, kerülve a párhuzamosságokat vagy a magánfinanszírozás kiszorítását; ezeknek a tevékenységeknek továbbá egyértelmű uniós hozzáadott értékkel kell rendelkezniük. E tekintetben a CEF és a megtakarítási és beruházási unió[3] intézkedései kölcsönösen támogathatják egymást, mivel a közfinanszírozás képes hatékonyan csökkenteni a nagy léptékű infrastrukturális projektekkel kapcsolatos kockázatokat, és magánberuházásokat vonzhat az EU-ba, jelentős tőkeáttételi hatást eredményezve ezzel. Ugyanakkor az, hogy egyre szélesebb körben elérhetővé válnak a hatékony kollektív befektetési formák, például az európai hosszú távú befektetési alapok (EHTBA-k), ösztönzőleg hathat az intézményi és egyéb magánbefektetők infrastrukturális projektekbe történő hosszú távú beruházásaira, kiegészítve és megtöbbszörözve a CEF keretében rendelkezésre álló finanszírozást. Ez egyben biztosítja a program keretében megvalósuló kezdeményezések és az uniós állami támogatási szabályok közötti összhangot – a több országra kiterjedő projekteket, például a közös európai érdeket szolgáló fontos projekteket is beleértve –, megelőzve a verseny indokolatlan torzulását az egységes piacon.

Az Unió közlekedési és energiaügyi célkitűzéseit olyan módon kell megvalósítani, amely az éghajlat- és környezetvédelmi politikákkal összhangban biztosítja a versenyképességet, a gazdasági növekedést, a kohéziót és a biztonságot. A beruházásoknak az uniós szakpolitikával és jogszabályokkal összhangban támogatniuk kell a 2050-ig megvalósítandó klímasemlegességet, meg kell előzniük a biológiai sokféleség visszaszorulását, és csökkenteniük kell vagy meg kell szüntetniük a szennyezést. Adott esetben természetalapú megoldásokat is be lehetne építeni a projektekbe, mivel azok gyakran fokozzák az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát, és egyúttal költséghatékonyak, valamint társadalmi szempontból is előnyösek.

[3] COM(2025) 124 final.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A transzeurópai hálózatokat az EUMSZ 170. cikke szabályozza, amely így fogalmaz: „Az Unió hozzájárul a transzeurópai hálózatok létrehozatalához és fejlesztéséhez a közlekedési, a távközlési és az energiaipari infrastruktúra területén.”

Az EUMSZ 171. cikke meghatározza az EU azon jogát, hogy fellépjen az infrastruktúra finanszírozásának területén: „támogathatja – különösen megvalósíthatósági tanulmányok, hitelgaranciák vagy kamattámogatások formájában – a tagállamok által támogatott […] közös érdekű projekteket.”

Az EUMSZ 172. cikke meghatározza, hogy „a 171. cikk (1) bekezdésében említett iránymutatásokat és egyéb intézkedéseket az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően fogadja el”.

A megújuló energia területén folytatott, határokon átnyúló együttműködés az EUMSZ 194. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, amely kimondja, hogy „[a] belső piac létrehozása, illetve működése keretében, valamint a környezet megőrzésének és javításának szükségességére tekintettel az Unió energiapolitikájának céljai – a tagállamok közötti szolidaritás szellemében – a következők: a) az energiapiac működésének biztosítása, b) az energiaellátás biztonságának garantálása az Unión belül, [valamint] c) az energiahatékonyság és az energiatakarékosság, valamint az új és megújuló energiaforrások kifejlesztésének előmozdítása”.

E célból, amint azt az EUMSZ 194. cikk (2) bekezdése meghatározza, „az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében megállapítja a [194. cikk] (1) bekezdés[é]ben foglalt célkitűzések eléréséhez szükséges intézkedéseket”.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A CEF hatáskörébe tartozó problémák nagyságrendje és típusa kifejezetten uniós szintű fellépést tesz szükségessé, mivel azok jellegüknél fogva a teljes EU-ra kiterjednek, tehát uniós szinten hatékonyabban kezelhetők; ezért általában véve nagyobb előnyöket, gyorsabb végrehajtást és kisebb költségeket eredményez, ha a Bizottság összehangolja a tagállamok fellépését.

Az uniós finanszírozás a megfelelő eszköz továbbá azon finanszírozási kihívások kezelésére is, amelyekkel a határokon átnyúló projektek jellemzően szembesülnek. A projektből származó előnyöknek és a projektköltségeknek az érintett tagállamok közötti egyenlőtlen megoszlása megnehezíti e projektek kizárólag nemzeti finanszírozási forrásokból történő finanszírozását.

- **Arányosság**

A javaslat megfelel az arányosság elvének, és az EUMSZ 170. cikkében a transzeurópai hálózatokkal kapcsolatban, illetve az EUMSZ 194. cikkében a határon átnyúló megújulóenergia-projektekkel kapcsolatban meghatározott fellépések körébe tartozik. Az e javaslatban előirányzott intézkedés kifejezetten a közlekedési és energetikai infrastruktúra uniós dimenziójára, valamint a megújuló energiaforrások határokon átnyúló alkalmazására korlátozódik.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Mind a jogi eszközt, mind az intézkedés típusát (azaz a finanszírozást) az EUMSZ határozza meg, amely a CEF jogalapját képezi, és kimondja, hogy a transzeurópai hálózatok feladatait, elsődleges célkitűzéseit és megszervezését rendeletekben kell szabályozni.

3. A VISSZAMENŐLEGES ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok visszamenőleges értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

A 2014–2020-as időszakra vonatkozó CEF utólagos értékelése és a 2021–2027-es időszakra vonatkozó CEF időközi értékelése párhuzamosan zajlik, és a munka előrehaladott állapotban van.

A 2014–2020-as időszakra vonatkozó CEF-et illetően 2024 végén a közlekedési ágazatban valamennyi támogatási megállapodás lejárt, és jelenleg folyamatban van a projektek lezárása. Eddig a projektek több mint fele már lezárásra került. Ezek felhasználási aránya a legutóbbi hatályos támogatási megállapodás összegéhez képest az előirányzott költségvetés 91,3 %-át teszi ki. Erre a magas felhasználási arányra tekintettel kijelenthető, hogy a lezárt projektek igen nagy része elérte a támogatási megállapodásban meghatározott célkitűzéseit (például: a határokon átnyúló szakaszok megvalósítása, az ERTMS kiépítése, a kikötők hátországi összeköttetéseinek javítása, a belvízi utak fejlesztése stb.).

A 2014–2020-as időszakra vonatkozó CEF – Energia esetében a portfólió 149 intézkedésből állt, amelyek közül 141-et már véglegesítettek. A villamosenergia-ágazatban mintegy 8 intézkedés van folyamatban, köztük nagy léptékű építési projektek is. 2024 végén a teljes CEF1-portfólió teljes pénzügyi előrehaladása 58 % volt.

A közlekedési költségvetés nagy része és a jelenlegi, a 2021–2027-es időszakra vonatkozó CEF energia-költségvetésének nagyobb része kiosztásra került a projektekre. A CEF – Közlekedés – Katonai mobilitás költségvetését (1,7 milliárd EUR) az Ukrajna elleni teljes orosz inváziót követően előreütemezték, és teljes mértékben elkülönítették. Az utolsó forrásokat 2024 elején osztották ki, így a jelenlegi többéves pénzügyi keret fennmaradó négy évére nem maradtak források. 2024 végére néhány projekt (pl. az alternatív üzemanyagok infrastruktúrája, biztonságos és védett parkolók) lezárult. A CEF – Energia keretében mintegy 166 közös érdekű projekt és kölcsönös érdekű projekt került kiválasztásra a közös érdekű projektek/kölcsönös érdekű projektek első listájáról, amelyek közül 41 részesült finanszírozásban a 2024. évi pályázati felhívás keretében; ez bizonyítja a határokon átnyúló energetikai infrastruktúra jelentős finanszírozási igényeit.

Mivel az infrastrukturális beruházás hosszú távú folyamat, még túl korai lenne a 2021–2027-es időszakra vonatkozó CEF eredményeinek mérése. A CEF 1,5 milliárd EUR vissza nem térítendő támogatást biztosított, javítva az EU és Ukrajna közötti határokon átnyúló összeköttetéseket, valamint a szolidaritási folyosókon és a TEN-T folyosókon keresztül növelve a kapacitásokat.

A CEF mindkét értékelésének előzetes megállapításai megerősítik, hogy a program eddig jól teljesített. Az eszköz a nagy uniós hozzáadott értékű, határokon átnyúló infrastruktúrára irányuló finanszírozás régóta fennálló hiányát azzal orvosolja, hogy e projektek finanszírozását egy erre a célra létrehozott eszközbe különíti el. Összhangban áll más uniós

finanszírozási eszközökkel és szakpolitikákkal, különösen a dekarbonizáció és a környezeti fenntarthatóság tekintetében. Irányítási modellje (amely versenypályázati felhívásokat és a pénzeszközök központi ügynökségen keresztül történő közvetlen irányítását alkalmazza) alkalmas arra, hogy kielégítse a program igényeit, és egyenlő versenyfeltételeket biztosítson a pályázók számára.

A CEF keretében nyújtott finanszírozás következésképpen nélkülözhetetlennek tekinthető, mivel lehetővé teszi az olyan, kulcsfontosságú közlekedési projektek megvalósítását, amelyek egyébként a nemzeti vagy magánfinanszírozás elégtelensége miatt jelentős késedelmet szenvednének, vagy kisebb léptékben, illetve egyáltalán nem valósulnának meg. A közvetlen pénzügyi támogatáson túlmenően a CEF jelentős tőkeáttételt is biztosít, további köz- és magántőkét vonz, és stratégiai beruházási támaszként működik.

A finanszírozott intézkedések téma és alprogram szerint lebontott számából és értékéből, valamint a 2021–2027-es időszakra vonatkozó CEF programteljesítmény-kimutatásából tükröződő legfrissebb jelzések alapján a CEF jó úton halad a legtöbb kimeneti célértékének elérése felé is, és jó teljesítményt nyújt a várt eredmények megvalósítása terén. Bár a teljes eredmények és hatások megvalósulása időbe fog telni, a program jelenlegi alakulása a célkitűzéseivel összhangban álló, kedvező eredményeket jelez előre.

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról szóló, jelenleg hatályos (EU) 2021/1153 rendelet[4] 22. cikkének (4) bekezdése értelmében a Bizottság idén ősszel eredményjelentést tesz közzé a program 2021 és 2024 közötti végrehajtásáról. Az egyes ágazatokra vonatkozóan bemutatja a különböző pályázati felhívásokat, a fő beruházási területeket, valamint azt, hogy a CEF hogyan tudott reagálni a közelmúltbeli válsághelyzetekre.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Február 12-én nyilvános konzultációsorozat indult, amely a jövőbeli uniós finanszírozás teljes spektrumát lefedte, és 2025. május 6-ig tartott. Az egyik konzultáció a tagállamokkal és a régiókkal közösen végrehajtott uniós alapokra terjedt ki, és a transzeurópai hálózatokkal, a kohéziós politikával, a közös agrárpolitikával, a halászati politikával, a tengerpolitikával, valamint a belügyekkel foglalkozott.

A transzeurópai hálózatokat illetően az érdekelt felek hangsúlyozták a közlekedési infrastruktúrára irányuló célzott, a nemzeti beruházási keretektől elkülönülő uniós szintű eszköz (például a CEF) fenntartásának kritikus fontosságát.

A közép- és kelet-európai hatóságok a villamosítás késedelmére, az árufuvarozási kapacitás szűk keresztmetszeteire és a multimodális összeköttetések hiányosságaira hivatkozva azt szorgalmazták, hogy a kulcsfontosságú TEN-T folyosók korszerűsítésére és bővítésére legyen célirányos uniós támogatás. A lengyel és román válaszadók például rámutattak arra, hogy a határokon átnyúló mobilitás javítása érdekében a kelet–nyugat közötti jobb összeköttetésekre, valamint interoperábilis jelzőrendszerekre van szükség.

Az energiaügy területén az érdekelt felek kiemeltek számos olyan, tartósan fennálló kihívást, amelyek aláássák az energetikai infrastruktúra uniós támogatásának hatékonyságát és

[4] Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, valamint az 1316/2013/EU és a 283/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. július 7-i (EU) 2021/1153 európai parlamenti és tanácsi rendelet (EGT-vonatkozású szöveg) 22. cikkének (4) bekezdése.

inkluzivitását. Románia, Lengyelország, Németország és Spanyolország hatóságai hangsúlyozták, hogy az elavult hálózati infrastruktúra – különösen a vidéki és a széntől függő területeken – hátráltatja a megújuló energia alkalmazását. Ezek a régiók gyakran nem rendelkeznek elegendő átviteli kapacitással, illetve a hálózat-korszerűsítés késedelmet szenved, ami a projektek elakadásához és az éghajlat-politikai célkitűzések elmulasztásához vezet. A regionális és önkormányzati szereplők, különösen Finnország és a balti államok azzal kapcsolatban fejezték ki aggodalmukat, hogy a határokon átnyúló rendszerösszekötők kiépítése lassú, a nemzeti és uniós szinteken pedig széttagolt a tervezés. Ez ugyanis megítélésük szerint gyengíti az európai energiarendszer rezilienciáját és interoperabilitását, különösen a geopolitikai feszültségek összefüggésében.

2025 márciusa és májusa között a Bizottság európai polgári vitacsoportot szervezett az új európai költségvetésről, amely lehetővé tette a polgárok számára, hogy kapcsolatba lépjenek az uniós intézményekkel, és véleményt nyilvánítsanak az uniós szakpolitikai döntéshozatali folyamatról. A rendezvényen – amely egy március 28–30. közötti, személyes jelenléttel zajló ülést, egy második, online ülést (április 25–27.), valamint egy harmadik és egyben utolsó, Brüsszelben (május 16–18.) megtartott ülést foglalt magában – 150 véletlenszerűen kiválasztott polgár vett részt. Az eseményen az Unió mind a 27 országából érkeztek résztvevők, jól képviselve az EU sokszínűségét, és átgondolták, hol teremthet az uniós költségvetés a legnagyobb hozzáadott értéket az európaiak számára, továbbá kiemelték a határokon átnyúló infrastruktúra fontosságát, különös tekintettel a közlekedés területére. A jelenlegi többéves pénzügyi keret 2024-es félidős felülvizsgálata során jelentős számú tagállam további, a katonai mobilitásra szánt költségvetést kérelmezett a CEF kimerített keretösszege miatt. Számos tagállam a Tanács ülésein, valamint más, a biztonsággal és védelemmel kapcsolatos fórumokon is rendszeresen kéri, hogy a katonai mobilitást a közlekedési infrastruktúrába való uniós beruházások során kezeljék prioritásként, tekintettel az általános geopolitikai környezetre és a változó biztonsági fejleményekre.

- **Hatásvizsgálat**

A javaslatot alátámasztja a 2027 utáni időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kereten belül nemzeti szinten előzetesen elkülönített keretösszegek hatásvizsgálata, amely 2025 július 7-én került benyújtásra a Szabályozói Ellenőrzési Testülethez. A Testület július 10-én adta ki véleményét.

A hatásvizsgálat a jövőbeli, nemzeti szinten előzetesen elkülönített keretösszegek végrehajtására vonatkozó nemzeti és regionális partnerségi tervek kialakítására és hatályára összpontosított. A transzeurópai közlekedésbe (a katonai mobilitást is beleértve), az energetikai infrastruktúrába és a megújuló energiával kapcsolatos, határokon átnyúló együttműködésbe történő beruházások tekintetében két, a határokon átnyúló projektek finanszírozására vonatkozó lehetőséget vizsgált meg: a nemzeti szinten előzetesen elkülönített keretösszegek, valamint a határokon átnyúló projektekre irányuló célzott eszköz keretében való végrehajtás lehetőségét.

A hatásvizsgálat összehasonlította a jelenlegi nemzeti és regionális tervek (pl. kohéziós politika, Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz) keretében megvalósuló, határokon átnyúló projektek végrehajtása során szerzett tapasztalatokat és a CEF keretében szerzett tapasztalatokat. Mindkét lehetőség tekintetében felmérte továbbá a tagállami hatóságok és a műveletgazdák adminisztratív terheit, valamint megvitatta az uniós források optimális felhasználását.

A hatásvizsgálat arra a következtetésre jutott, hogy az összetett, határokon átnyúló projektekhez szükséges kiszámíthatóságot és stabilitást közvetlenül irányított uniós támogatással lehetne biztosítani. A vissza nem térítendő támogatások versenyalapú és szakaszos megközelítés alapján történő odaítélése lehetővé tenné a legkiforrottabb projektekre való összpontosítást.

Az uniós finanszírozás és a nemzeti tervek szakpolitikai prioritásai közötti szorosabb kapcsolatok erősítenék azok határokon átnyúló dimenzióját. A határokon átnyúló infrastrukturális projekteknek a tervek révén történő végrehajtása összetettebb és költségesebb lenne mind a tagállami hatóságok, mind a műveletgazdák számára. Hosszadalmas folyamat lenne, ha a tagállamok hozzáigazítanák a beruházási menetrendjüket a szomszédos országok beruházási menetrendjéhez – mind a tervről folytatott kezdeti tárgyalások során, mind pedig az esetleges módosítások esetén. Németországnak például nyolc szomszédos tagállammal kellene összehangolnia nemzeti tervét, Magyarországnak öttel. Azokban az esetekben, amikor az eljárás egy vagy több tagállamban késedelmet szenved, ez továbbgyűrűző késedelmet okozhat. A Bizottság támogathatná ugyan ezeket a koordinációs erőfeszítéseket (mind a tárgyalások során, mind a terveken keresztül történő technikai segítségnyújtás révén), a tagállami hatóságokra háruló teher azonban így is jelentős maradna. Mi több, ez jelentősen növelhetné a műveletgazdák adminisztratív terheit is, akiknek több nemzeti terv keretében kellene végrehajtaniuk a határokon átnyúló projektjeiket, valamint külön jelentéstételi és ellenőrzési rendszerek (minden tagállamban más és más) keretében kellene jelentést tenniük.

A hatásvizsgálat ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a nemzeti és regionális partnerségi tervek kiegészítő beruházásokról gondoskodhatnak a határokon átnyúló szakaszok és a kiemelt uniós jelentőségű projektek számára. Ezek kiterjedhetnek a transzeurópai hálózatokkal kapcsolatos nemzeti érdekű szakaszokra és bizonyos energetikai projektekre, például a határokon átnyúló összeköttetéseket támogató nemzeti hálózatmegerősítésekre. Mivel ezeket a projekteket egyetlen tagállam területén valósítanák meg, végrehajtásuk nem járna a fent említett többletköltségekkel az egynél több tagállamot érintő, határokon átnyúló projektek esetében. Az e projektek számára elkülönített források akkor is rendkívül relevánsak lehetnek, ha a központilag irányított, határokon átnyúló, a megújuló energiaforrások alkalmazására irányuló aukciók („aukció mint szolgáltatás” modell) keretében uniós finanszírozással kombinálják őket.

A közvetlenül irányított uniós támogatással biztosítani lehetne az összetett, határokon átnyúló projektekhez szükséges kiszámíthatóságot és stabilitást. A finanszírozás közvetlenül uniós szinten történő odaítélése lehetővé tenné a stratégiai projektek iránti hosszú távú politikai elkötelezettség fenntartását, valamint kellő biztonságot, kiszámíthatóságot és stabilitást teremtene más befektetők számára. A közvetlen irányítás elősegítené a katonai mobilitási projektek összehangolt végrehajtását is, ami megkönnyítené a csapatok és katonai felszerelések zökkenőmentes és gyors szállítását az egész EU-ban.

A vissza nem térítendő támogatások versenyalapú és szakaszos megközelítés alapján, közvetlen irányítás keretében történő odaítélése biztosítaná a finanszírozás kiszámíthatóságát, és lehetővé tenné a legkiforrottabb projektekre (projektszakaszokra) való összpontosítást. Továbbá, ha a végrehajtás jelentős késedelmet szenved, vagy ha a projekt költségei alacsonyabbak az eredetileg vártnál (például sikeres közbeszerzési eljárásoknak köszönhetően), a kedvezményezettek által fel nem használt összegek átcsoportosíthatók lennének más projektekre. A CEF „használd vagy elveszíted” elvének köszönhetően a források a programon belül optimálisan kerülnek felhasználásra, és azokat adott esetben átcsoportosítják más, a legjobb uniós hozzáadott értéket képviselő projektek részére. A 2014–

2020-as időszakra vonatkozó CEF esetében a „használd vagy elveszíted” megközelítés lehetővé teszi a programok felhasználási arányának – a jelenlegi becslések alapján – mintegy 80 %-ról 90 %-ra történő növelését.

Az összetett, határokon átnyúló projektek közvetlen irányítása a tagállami hatóságok igazgatási kiadásait is csökkentené. A költségalapú teljesítési modell szerinti méretgazdaságosság hozzájárul ahhoz, hogy a közvetlen irányítás összköltsége alacsony maradjon. Ezt a magas termelékenységi ráta is megerősíti, amely szerint minden teljes munkaidőben dolgozó munkatárs évente átlagosan 25 millió EUR értékű költségvetést kezel. Ez a felhívás közzétételétől az ellenőrzésig bezárólag a programirányítás teljes életciklusára kiterjed, beleértve a szakpolitikai visszajelzéseket és a jelentéstételt is. A határokon átnyúló közlekedési és energetikai projektek közvetlen irányítása költséghatékony, és a 2021–2027-es időszakban az uniós források 0,39 %-át teszi ki, amiben már a Bizottságnál felmerülő valamennyi koordinációs és irányítási költség is benne van.

Egy külön eszköz megléte esetén azonban külön erőfeszítésekre lenne szükség a tervekben foglalt közlekedési és energetikai beruházásokkal való összhang biztosítása érdekében.

A bizottsági javaslat tükrözi a hatásvizsgálatban azonosított, határokon átnyúló projektekre irányuló célzott eszköz előnyeit.

- **Egyszerűsítés**

A Bizottságnak a 2027 utáni időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret kapcsán megvalósított, globális egyszerűsítésre irányuló erőfeszítései a CEF-program végrehajtására is érvényesek lesznek.

A CEF célja az átfedések és az összetettség csökkentése. A közlekedési és energetikai infrastruktúra tekintetében ezért a CEF olyan, egyértelmű határokon átnyúló dimenzióval rendelkező projektekre fog összpontosítani, amelyek kiegészítik a nemzeti és regionális partnerségi tervek szerinti beruházásokat.

A nemzeti és regionális partnerségi tervek és a CEF szabályai a lehető legnagyobb mértékben összehangolásra kerülnek. A CEF és a nemzeti és regionális partnerségi tervek egyértelmű elhatárolása és a szabályok összehangolása csökkenteni fogja az uniós finanszírozási környezet jelenlegi összetettségét, és mind a tagállami hatóságok, mind a kedvezményezettek javát fogja szolgálni.

A további egyszerűsítés érdekében a CEF adott esetben egyszerűsített költségelszámolási módszerekre (egyösszegű átalányokra, egységköltségekre) támaszkodik a vissza nem térítendő támogatások odaítélésekor. Mindez a jogi keret további egyszerűsödését is jelenti a CEF számára, melynek eredményeképp lehetőség nyílik a rendelkezések és feltételek munkaprogramokban való rögzítésére.

A 2027 utáni időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret részeként javasolt (EU) [XXX]* európai parlamenti és tanácsi rendelet [teljesítménymérési rendelet] célja a nyomonkövetési és jelentéstételi követelmények következetlenségének és összetettségének csökkentése. A nyomon követésre, az értékelésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések nem kerülnek külön-külön meghatározásra minden egyes uniós pénzügyi eszköz – így például a CEF – tekintetében, hanem a többéves pénzügyi keret egészére kiterjedően egyszerűsítik és észszerűsítik őket, többek között a tájékoztatás, a kommunikáció és a láthatóság érdekében.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A Bizottságnak a CEF-re vonatkozó javaslata a következő összeget tartalmazza: 81 428 000 000 EUR (folyó árakon).

Az előző CEF programok végrehajtása során szerzett pozitív tapasztalatok alapján a Bizottság javasolja, hogy az új program végrehajtása is a Bizottság és egy végrehajtó ügynökség közvetlen irányítása alatt történjen a CEF által lefedett mindkét ágazat esetében.

Amint az a pénzügyi és digitális kimutatásból részletesen kiolvasható, a javasolt költségvetés fedezi a CEF program végrehajtásához szükséges összes operatív kiadást, valamint a program irányításával kapcsolatos személyzeti és egyéb igazgatási kiadásokat.

5. EGYÉB ELEMEK

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

1. cikk – Tárgy

Ez a cikk ismerteti a rendelet tárgyát, amely az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozása.

2. cikk – Fogalommeghatározások

Ez a cikk meghatározza a rendelettel kapcsolatos fogalmakat.

3. cikk – A program célkitűzései

Ez a cikk meghatározza a program általános célkitűzését, valamint az egyes szektorok egyedi célkitűzéseit.

4. cikk – Költségvetés

Ez a cikk meghatározza a program indikatív pénzügyi keretösszegét.

A cikk rendelkezik az előkészítő, nyomonkövetési, kontroll-, ellenőrzési, értékelési és egyéb tevékenységekhez kapcsolódó, továbbá a szükséges tanulmányokat, szakértői találkozókat, vállalati informatikai eszközöket, valamint a program irányításával kapcsolatos minden egyéb technikai és igazgatási segítségnyújtást érintő valamennyi szükséges kiadás fedezéséről.

5. cikk – Kiegészítő források

Ez a cikk meghatározza a programhoz való kiegészítő pénzügyi hozzájárulás feltételeit.

6. cikk – Alternatív, kombinált és kumulatív finanszírozás

Ez a cikk biztosítja, hogy a program keretében hozzájárulásban részesített intézkedés bármely más uniós programból is kaphat hozzájárulást, feltéve, hogy a hozzájárulások nem ugyanazokat a költségeket fedezik.

7. cikk – A programhoz társult harmadik országok

Ez a cikk meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett harmadik országok részt vehetnek a programban.

8. cikk – Az uniós finanszírozás végrehajtása és formái

Ez a cikk a CEF irányítási módját közvetlen irányításként határozza meg. A költségvetési rendeletben előirányzott minden finanszírozási és pénzügyi támogatási forma felhasználása megengedett. A pénzügyi eszközökhöz vagy költségvetési biztosítékokhoz nyújtott támogatást az EVA (Európai Versenyképességi Alap) beruházási eszközén vagy a GE (Globális Európa) végrehajtási mechanizmusán keresztül kell nyújtani.

9. cikk – Támogathatóság

Ez a cikk azokat a feltételeket határozza meg, amelyek alapján személyek és szervezetek jogosultak a programra.

10. cikk – A vissza nem térítendő támogatásokra vonatkozó kiegészítő szabályok

Ez a cikk – a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosítása, valamint a nagy léptékű infrastrukturális projektek esetében esetlegesen felmerülő jelentős késedelmekhez kapcsolódó kockázatok mérséklése érdekében – meghatározza a vissza nem térítendő támogatások csökkentésének, felfüggesztésének, megszüntetésének vagy átcsoportosításának feltételeit. Előírja, hogy a vissza nem térítendő támogatások csökkenthetők vagy megszüntethetők, ha a támogatás tárgyát képező intézkedés a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodásban megjelölt kezdő időponttól számított egy éven belül nem kezdődött meg, vagy ha az intézkedés előrehaladásának vizsgálata során megállapításra kerül, hogy az intézkedés végrehajtása olyan jelentős késedelmet szenvedett, hogy az intézkedés célkitűzései valószínűsíthetően nem valósulnak meg. A cikk rendelkezik a globális projektekkel kapcsolatos támogatási megállapodások egyszerűsítéséről.

Ez a cikk az egyes ágazatokra alkalmazandó maximális társfinanszírozási arányokat is meghatározza.

11. cikk – Határon átnyúló megújulóenergia-projektek

Ez a cikk meghatározza a határokon átnyúló megújulóenergia-projektek célkitűzéseit és feltételeit. Általános feltételeket és eljárási követelményeket határoz meg e projektek kiválasztására vonatkozóan, és felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktus útján meghatározza a konkrét feltételeket és az ilyen projektekre vonatkozó folyamat részleteit. Ez a cikk lehetővé teszi továbbá a forrásoknak az (EU) 2018/1999 rendelettel létrehozott uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmusba való átcsoportosítását.

12. cikk – Munkaprogram

Ez a cikk előírja, hogy a programot az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 110. cikkében említett munkaprogramokon keresztül kell végrehajtani.

13. cikk – Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok

Ez a cikk lehetővé teszi, hogy a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e melléklet tekintetében.

14. cikk – A felhatalmazás gyakorlása

Ez a cikk a hatáskör-átruházásra vonatkozó egységes rendelkezéseket tartalmaz.

15. cikk – A bizottsági eljárás

Ez a cikk a 182/2011/EU rendelet értelmében vett CEF-bizottságra vonatkozik. Előírja a 182/2011/EU rendelet 4. cikkében meghatározott tanácsadó bizottsági eljárás alkalmazását.

16. cikk – Az (EU) 2024/1679 rendelet módosítása

Ez a cikk a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatásokról szóló (EU) 2024/1679 rendelet 48. cikkének módosításáról rendelkezik. A cél a kettős felhasználású infrastruktúrára alkalmazandó követelményekről szóló bizottsági végrehajtási jogi aktus az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközről szóló rendeletben jelenleg előírt jogalapjának megváltoztatása (az (EU) 2024/1679 rendelet 12. cikkének (2) bekezdésére). E végrehajtási jogi aktus tekintetében a TEN-T hálózatra vonatkozó infrastrukturális előírások megállapításáról szóló (EU) 2024/1679 rendelet megfelelőbb jogalap, mint a CEF kiadási programja. Az (EU) 2021/1328 bizottsági végrehajtási rendelet azonban továbbra is alkalmazandó mindaddig, amíg a Bizottság az (EU) 2024/1679 rendelet 48. cikkének (3) bekezdésével összhangban új végrehajtási jogi aktust nem fogad el.

17. cikk – Hatályon kívül helyezés

Ez a cikk hatályon kívül helyezi az előző CEF-rendeletet ((EU) 2021/1153 rendelet).

18. cikk – Átmeneti rendelkezések

Ez a cikk rendelkezik a CEF fellépéseire, valamint a technikai és igazgatási segítségnyújtásra vonatkozó átmeneti rendelkezésekről.

19. cikk – Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a cikk kimondja, hogy a rendeletet 2028. január 1-jétől kell alkalmazni.

Melléklet

2025/0221 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2028–2034-es időszakra történő létrehozásáról, az (EU) 2024/1679 rendelet módosításáról és az (EU) 2021/1153 rendelet hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 172. cikke első bekezdésére, valamint 194. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére[1],

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére[2],

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

(1) Ez a rendelet létrehozza az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) programját (a továbbiakban: a program) azzal a céllal, hogy felgyorsítsa a transzeurópai közlekedési és energiahálózatokba irányuló beruházásokat, és megkönnyítse mind a köz-, mind a magánszférából származó finanszírozást, növelve egyúttal a jogbiztonságot, és tiszteletben tartva a technológiai semlegesség elvét. Emellett a határokon átnyúló együttműködést hivatott elősegíteni a megújuló energia területén, például a határokon átnyúló projektek támogatása révén. A program célja, hogy elősegítse a közlekedési és az energiaágazat közötti szinergiák teljes mértékű kiaknázását, ezáltal növelve az uniós fellépés hatékonyságát és lehetővé téve a végrehajtási költségek optimalizálását. Ez a rendelet meghatározza a program pénzügyi keretösszegét. E rendelet alkalmazásában a folyó árak egy rögzített 2 %-os deflátor alkalmazásával kerülnek kiszámításra.

(2) A hatékony személy-[3] és áruszállítás az Unió működésének alapvető pillére, amely döntő szerepet játszik a versenyképesség és a gazdasági növekedés előmozdításában, a kohézió biztosításában, valamint az éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzések elérésében. A polgárok és az áruk szabad és hatékony mozgásának képessége egy jó összeköttetésekkel rendelkező és teljesen kiépített egységes piacon javítja az összekapcsoltságot, biztosítja a munkahelyekhez és a szolgáltatásokhoz való hozzáférést, valamint támogatja a helyi gazdaságokat és kereskedelmet. Ugyanakkor a dekarbonizált és fenntartható közlekedési rendszer előfeltétele annak, hogy az Unió

[1] HL L […]., […]., […]. o.
[2] HL L […]., […]., […]. o.
[3] Beleértve a csökkent mozgásképességű és fogyatékossággal élő személyeket is.

éghajlat-politikai céljait el lehessen érni, és megoldást lehessen találni az uniós gazdaság fosszilis tüzelőanyagoktól való stratégiai jelentőségű, de nem fenntartható függőségének problémájára. A hatékony és biztonságos árufuvarozás elengedhetetlen a polgárok szükséges árukkal való ellátásához, gazdaságunk működésének fenntartásához és katonai biztonságunk támogatásához. Az Európa versenyképességének jövőjéről szóló Draghi-jelentés[4] elismeri a közlekedési infrastruktúrába történő beruházások növelésének fontosságát, és hangsúlyozza az integrált multimodális közlekedési piac szükségességét, valamint a dekarbonizáció és a tiszta megoldások iránti jelentős igényt. A Draghi-jelentés szorgalmazza, hogy az Unión belüli digitalizációt valamennyi kulcsfontosságú gazdasági ágazatban, így a közlekedésben is fel kell lendíteni. A belső piac jövőjéről szóló Letta-jelentés olyan kulcsfontosságú területként emeli ki a közlekedési ágazatot, ahol a mélyebb európai integráció elengedhetetlen a belső piacban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázásához. A Letta-jelentés különösen hangsúlyozza a TEN-T hálózat befejezésének szükségességét, és kiemeli a páneurópai nagy sebességű vasúti hálózatban rejlő, az európai utazás forradalmasítására és az uniós integráció katalizálására vonatkozó lehetőségeket. Az Európa polgári és katonai felkészültségéről szóló Niinistö-jelentés hangsúlyozza a kettős felhasználású közlekedési folyosók fontosságát a katonai mozgások és ellátási láncok szempontjából, a közlekedési infrastruktúra éghajlatváltozással szembeni rezilienciájának jelentőségét, valamint a biztonságos tengeri ellátási útvonalak szükségességét az Unió külkereskedelme számára.

(3) Az Unió célja, hogy elősegítse a hátrányos helyzetű, kevésbé összekapcsolt, vidéki, szigeti vagy part menti régiókban, a peremterületeken, illetve a túlzsúfolt, legkülső vagy elszigetelt régiókban megvalósuló projekteket, a transzeurópai energia- és közlekedési hálózatokhoz való hozzáférést lehetővé téve és egyúttal biztonsági, versenyképességi, társadalmi, valamint gazdasági és területi kohéziós előnyöket biztosítva az Unió egésze számára. Az (EU) 2024/1679 európai parlamenti és tanácsi rendelet[5] meghatározza a transzeurópai közlekedési hálózat infrastruktúráját, valamint az általa teljesítendő követelményeket, és rendelkezik a megvalósításához szükséges intézkedésekről. Az említett rendelet előírja a transzeurópai közlekedési hálózat törzshálózatának 2030-ig, a kiterjesztett törzshálózatának pedig 2040-ig történő megvalósítását, új infrastruktúrák létrehozása, valamint a meglévő infrastruktúrák jelentős felújítása és korszerűsítése révén. Ez nagy teljesítményű személy- és áruszállítási hálózatot fog eredményezni.

(4) Az (EU) 2024/1679 rendeletben megállapított célkitűzések elérése érdekében pénzügyi támogatást kell nyújtani a határokon átnyúló projektek fejlesztéséhez, a kikötőket és a hátországi összeköttetéseiket, valamint az alternatív üzemanyagok bevezetését és a hiányzó összeköttetések pótlását is beleértve, továbbá biztosítani kell adott esetben, hogy a program által támogatott intézkedések a teljesítmény és az interoperabilitás tekintetében összhangban álljanak az (EU) 2024/1679 rendelet 54. cikke alapján létrehozott, a folyosókra vonatkozó munkatervekkel és az átfogó hálózatfejlesztéssel.

---

4 Mario Draghi: „Európai versenyképességi stratégia”, 2024. szeptember, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en.

5 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1679 rendelete (2024. június 13.) a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatásokról, az (EU) 2021/1153 rendelet és a 913/2010/EU rendelet módosításáról, valamint az 1315/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1679, 2024.6.28.).

(5) „Az európai védelemről – Készenlét 2030” című fehér könyv[6] elismerte, hogy a katonai mobilitás az uniós biztonság és védelem alapvető eleme, valamint hangsúlyozta, hogy a mobilitást szolgáló kettős felhasználású infrastruktúra támogatása uniós hozzáadott értéket képvisel. Az (EU) 2021/1153 európai parlamenti és tanácsi rendelet[7] elsőként rendelkezett a polgári-védelmi kettős felhasználású közlekedési infrastruktúra fejlesztésére elkülönített pénzügyi keretösszegről. Alapvető fontosságú, hogy az Unió közlekedési infrastruktúrája lehetővé tegye a katonai személyzet, anyagok és felszerelések légi, szárazföldi és vízi úton történő gyors és hatékony mozgását. Ehhez valamennyi közlekedési mód infrastruktúráját korszerűsíteni kell, hogy megfeleljen a katonai követelményeknek. A programnak törekednie kell az Európai Versenyképességi Alap által támogatott konkrét tevékenységekkel való komplementaritásra (a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek tekintetében is), különös tekintettel a tagállamok katonai mobilitási képességekhez való hozzáférésének és azok rendelkezésre állásának megerősítésére, továbbá a katonai mobilitást megkönnyítő digitális megoldások, valamint a nemzeti és regionális partnerségi tervek keretében támogatott intézkedések kidolgozásának támogatására.

(6) A katonai mobilitás területén a program célja, hogy az uniós szintű katonai szakértelem figyelembevételével hozzájáruljon a katonai felszerelések és személyzet gyors és nagy léptékű szállításának lehetővé tételéhez az egész EU-ban. A programnak összhangban kell állnia az EU védelmi készültségének növelésére irányuló, az európai védelemről szóló fehér könyvben (Készenlét 2030) körvonalazott uniós erőfeszítésekkel.

(7) Az Unió kifejlesztette saját helymeghatározási, navigációs és időmeghatározási (PNT) űrrendszereit (Galileo, EGNOS és LEO PNT programok), Föld-megfigyelési programját (Kopernikusz, EOGS), valamint biztonságos konnektivitási szolgáltatásait (GOVSATCOM és IRIS^2). Ezek mind jelentős gazdasági előnyökkel járó, korszerű szolgáltatásokat kínálnak a köz- és magánszektorbeli felhasználóknak egyaránt. Ezért a CEF által támogatott minden olyan közlekedési vagy energetikai infrastruktúrának, amely a PNT-technológiát vagy a Föld-megfigyelési szolgáltatásokat használja, műszakilag kompatibilisnek kell lennie az említett rendszerekkel. E kompatibilitás garantálása érdekében a munkaprogram adott esetben biztosíthatja, hogy a CEF-ből támogatott, helymeghatározási, navigációs és időmeghatározási (PNT), konnektivitási vagy megfigyelési technológiát magukban foglaló intézkedések műszakilag kompatibilisek legyenek az uniós űrrendszerekkel.

(8) Az európai belső biztonsági stratégia hangsúlyozza, hogy a biztonság valamennyi szabadságunk alapját képezi, és arra a megfontolásra épül, hogy a biztonság kérdését valamennyi uniós szakpolitikában általánosan érvényre kell juttatni.

(9) Az energetikai infrastruktúra bővítése és korszerűsítése alapvető feltétele a valódi, vagyis teljes mértékben kiépített és összekapcsolt energiauniónak, az Unió energiabiztonságának és -függetlenségének, az energia megfizethetőségének és az ipari versenyképességnek és egyúttal az Unió 2030-as éghajlat- és energiapolitikai célkitűzései teljesítésének, valamint a klímasemlegesség 2050-ig történő

[6] Fehér könyv az európai védelemről – Készenlét 2030, JOIN(2025) 120 final, 2025.3.19.

[7] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1153 rendelete (2021. július 7.) az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, valamint az 1316/2013/EU és a 283/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 249., 2021.7.14., 38. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj).

megvalósításának. Az energiahálózatokra szükség van a megújulóenergia-termelés – többek között a tengeri energiatermelés – további elterjesztéséhez, az ipari dekarbonizáció és villamosítás fellendítéséhez, valamint a biztonságos és megfizethető energiaellátást biztosító, jól működő és versenyképes belső energiapiac biztosításához. A Draghi-jelentés elismeri az energetikai infrastruktúrába történő beruházások fokozásának fontosságát is. A jelentés különösen az energiahálózatokba történő beruházásokat emelte ki, valamint arra mutatott rá, hogy a megújuló energia európai rendszerbe való integrálásának és az európai ipar dekarbonizációjának biztosítása érdekében fel kell gyorsítani a határokon átnyúló energetikai infrastruktúra kiépítését. A Bizottság mind a tisztaipar-megállapodásban[8], mind a megfizethető energiára vonatkozó cselekvési tervben[9] hangsúlyozta, hogy az energiauniónak az energetikai infrastruktúrába és a határokon átnyúló hálózatokba való beruházások révén történő kiteljesítése kulcsfontosságú szerepet játszik az európai ipar versenyképességének és az emberek jólétének védelme, valamint az energiaellátás megfizethetősége és biztonsága szempontjából. A megfizethető energiára vonatkozó cselekvési terv szerint minden embernek, közösségnek és vállalkozásnak részesülnie kell a tiszta energiára való átállás előnyeiből. Az Energiaszabályozók Európai Uniós Együttműködési Ügynöksége által kiadott, a villamosenergia-infrastruktúráról szóló ellenőrzési jelentés[10] szerint 2030-ra a határokon átnyúló kapacitásigény 66 GW lesz, amelyből 32 GW jelenleg nem biztosított. A program által a határokon átnyúló projektekhez nyújtott támogatás fontos szerepet fog játszani e különbség fedezésében.

(10) Különös figyelmet kell fordítani a határokon átnyúló energia-összeköttetésekre – köztük az olyan összetett projektekre is, mint a hibrid rendszerösszekötők –, beleértve azokat is, amelyek az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendeletben[11] megállapított, 2030-ra megvalósítandó, a villamosenergia-hálózatok összeköttetésére vonatkozó legalább 15 %-os cél eléréséhez szükségesek.

(11) Az (EU) 2022/869 európai parlamenti és tanácsi rendelet[12] iránymutatásokat határoz meg a transzeurópai energiainfrastruktúra időben történő fejlesztésére és interoperabilitására vonatkozóan. Rendelkezik a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek azonosításáról, és meghatározza e projektek uniós pénzügyi támogatásra való jogosultságának feltételeit. Tekintettel azonban határokon átnyúló jellegükre, a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek nemcsak jelentős pozitív externáliákat teremtenek, és előmozdítják a szolidaritást, hanem

---

8 COM(2025) 85 final.

9 COM(2025) 79 final.

10 ACER: Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system [A villamosenergia-infrastruktúra fejlesztése a versenyképes és fenntartható energiarendszer támogatása érdekében], 2024. évi ellenőrzési jelentés, https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER_2024_Monitoring_Electricity_Infrastructure.pdf.

11 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

12 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/869 rendelete (2022. május 30.) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, a 715/2009/EK, az (EU) 2019/942 és az (EU) 2019/943 rendelet, továbbá a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelv módosításáról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 152., 2022.6.3., 45. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj).

sajátos kihívásokkal is járnak a műveletgazdák számára, tekintettel a projektek több joghatóságra kiterjedő jellegére, koordinációs kihívásaira, valamint a költségek és hasznok gyakran aszimmetrikus eloszlására. Éppen ezért uniós szintű támogatást igényelnek.

(12) Az energiaügy területén a program célja, hogy az energiapiaci integráció és az energiahálózatok határokon átnyúló interoperabilitásának előmozdítása érdekében hozzájáruljon a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek kidolgozásához. Célja továbbá az is, hogy elősegítse a dekarbonizációt, előmozdítsa az energiahatékonyságot és gondoskodjon az ellátás biztonságáról, valamint megkönnyítse a határokon átnyúló együttműködést az energetika területén, beleértve a megújulóenergia-termelést, valamint az (EU) 2022/869 rendelet jogosultsági feltételeinek nem megfelelő tárolólétesítményeket is. Ennek megvalósítása során valamennyi érintett fél érdekeit figyelembe kell venni.

(13) A megújuló energia területén folytatott, a tagállamok közötti, illetve a tagállamok és harmadik országok közötti határokon átnyúló együttműködés kulcsfontosságú a dekarbonizációval, a versenyképességgel, a belső energiapiac megvalósításával és az ellátás biztonságával kapcsolatos uniós célkitűzések költséghatékony és fenntartható módon történő eléréséhez. Uniós pénzügyi támogatás hiányában a határokon átnyúló együttműködés szintje elmaradhat az optimálistól; a program ezt a kockázatot kívánja csökkenteni.

(14) A határokon átnyúló megújulóenergia-projekteknek költségmegtakarítást kell biztosítaniuk a megújuló energia Unió-szerte történő elterjesztése tekintetében, vagy a rendszer-integráció, az ellátás biztonsága, a versenyképesség vagy az innováció szempontjából más előnyökkel kell járniuk egy hasonló, a részt vevő tagállamok vagy harmadik országok egyike által egyedül végrehajtott projekthez viszonyítva. A projektek kiválasztásakor a Bizottságnak különösen az uniós belső energiapiac további integrációjához való hozzájárulásukat kell figyelembe vennie, és lehetőség szerint törekednie kell a földrajzi egyensúlyra. Kivitelezési munkákhoz nyújtott vissza nem térítendő támogatások esetében a pályázónak bizonyítania kell, hogy piaci hiányosságok vagy pénzügyi akadályok, például nem kielégítő gazdasági életképesség, magas kezdeti költségek, vagy a piaci finanszírozás hiánya okozta nehézségeket kell leküzdenie.

(15) A programnak lehetővé kell tennie a forrásoknak az (EU) 2018/1999 rendelet[13] 33. cikkével létrehozott uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmusba való átcsoportosítását az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv[14] 3. cikkének (5) bekezdésében meghatározott támogató kerethez való hozzájárulás biztosítása érdekében. Ez az átcsoportosítás olyan projekteket is érinthet, amelyek a határokon átnyúló megújulóenergia-projektek fogalommeghatározása alá tartoznak. Adott esetben a Bizottságnak törekednie kell arra, hogy prioritásként kezelje az uniós

[13] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg).

[14] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

belső energiapiac további integrációját elősegítő projektek pénzügyi támogatását, beleértve a határokon átnyúló megújulóenergia-projekteket is.

(16) Gondoskodni kell arról, hogy egyfelől a transzeurópai közlekedési és energetikai hálózatok fejlesztése, illetve a CEF által támogatott, határokon átnyúló megújulóenergia-projektek, másfelől a nemzeti és regionális partnerségi tervek, a kutatási és innovációs keretprogram és az Európai Versenyképességi Alap hatálya alá tartozó közlekedési és energetikai projektek között szinergiák legyenek. A szinergiák magukban foglalhatják a közlekedési és energiaágazat határokon átnyúló infrastruktúrájára összpontosító, közös európai érdeket szolgáló fontos projektek támogatását is.

(17) A programnak emellett törekednie kell a Globális Európa keretében finanszírozott fellépésekkel való koherenciára. Fontos, hogy a transzeurópai közlekedési és energiahálózatok megfelelően kapcsolódjanak harmadik országokhoz. A vonatkozó szakpolitikai keretek meghatározzák azokat a tagállamok és harmadik országok közötti közös érdekű projekteket vagy a kölcsönös érdekű projekteket, amelyek az e harmadik országokból kiinduló és oda irányuló közlekedési és energetikai összeköttetések szempontjából elsőbbséget élveznek. E projektek esetében a program keretében nyújtott támogatást szorosan össze kell hangolni a Globális Európa keretében nyújtott támogatással. A közlekedés területén előnyben kell részesíteni az e rendelet mellékletében felsorolt, határokon átnyúló szakaszokat.

(18) A gyorsan változó gazdasági, társadalmi és geopolitikai környezetben a közelmúlt tapasztalatai azt mutatják, hogy rugalmasabb többéves pénzügyi keretre és uniós programokra van szükség. E célból és a CEF célkitűzéseivel összhangban a finanszírozásnak megfelelően figyelembe kell vennie a Bizottság által közzétett vonatkozó dokumentumokban, a tanácsi következtetésekben és az Európai Parlament állásfoglalásaiban meghatározott változó szakpolitikai igényeket és uniós prioritásokat, és egyúttal biztosítania kell a költségvetés végrehajtásának megfelelő kiszámíthatóságát.

(19) A következetesség biztosítása érdekében a programhoz tartozó költségvetési biztosítékot és pénzügyi eszközöket – ideértve azt az esetet is, amikor azokat a vegyesfinanszírozási művelet keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatás más formáival kombinálják – az EVA InvestEU-eszköznek és a GE végrehajtási mechanizmusok keretében az ilyen típusú támogatásra vonatkozóan megkötött megállapodások révén kell végrehajtani, az EVA InvestEU-eszköz és a GE végrehajtási mechanizmusok alkalmazandó szabályaival összhangban.

(20) Amennyiben a program keretében nyújtott uniós támogatást költségvetési biztosíték vagy pénzügyi eszköz formájában szükséges rendelkezésre bocsátani – ideértve azt az esetet is, amikor azokat vegyesfinanszírozási művelet keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatással kombinálják –, az ilyen támogatás nyújtására kizárólag az EVA InvestEU-eszközön és a GE végrehajtási mechanizmusain keresztül, az EVA InvestEU-eszköz és a GE végrehajtási mechanizmusok alkalmazandó szabályaival összhangban kerülhet sor. Az e program célkitűzéseit megvalósító EVA InvestEU-eszköz esetében a tanácsadási támogatást kérésre valamennyi tagállam rendelkezésére kell bocsátani. Ez a támogatás kapacitásépítést, a projektek azonosításához, előkészítéséhez és végrehajtásához nyújtott támogatást, valamint a pénzügyi eszközökkel és beruházási platformokkal kapcsolatos tanácsadást foglalhat magában.

(21) A programnak a rendelkezésre bocsátott finanszírozás szoros nyomon követése, valamint adott esetben a vissza nem térítendő támogatások csökkentése vagy

megszüntetése révén optimalizálnia kell a rendelkezésre álló finanszírozás felhasználását. Ennek az a célja, hogy a valamely tevékenységre elkülönített, de a meghatározott időkereten belül fel nem használt összegeket újra lehessen osztani az e program hatálya alá tartozó egyéb intézkedések részére.

(22) Tekintettel a szükséges kivitelezési munkálatok léptékére, előfordulhat, hogy egy határokon átnyúló szakasz megvalósítása érdekében párhuzamosan több tevékenységre kerül sor, amelyeket különböző támogatási megállapodások támogatnak, de ezek ugyanahhoz a célkitűzéshez, az úgynevezett „globális projekthez” járulnak hozzá. Az uniós források hatékonyabb felhasználásához való hozzájárulás és a fontos infrastrukturális célkitűzések teljes körű megvalósításának biztosítása érdekében a programnak lehetővé kell tennie az ugyanazon globális projekt keretében rendelkezésre álló források átirányítását. Az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet[15] 192. cikkének (1) bekezdése szerinti versenyeljárások alkalmazásának sérelme nélkül és az említett rendelet 198. cikkének rendelkezésein túlmenően lehetővé kell tenni a pénzeszközök ilyen átirányítását az eredeti intézkedések módosítása révén, a munkaprogramban meghatározott feltételek mellett, beleértve a maximális uniós hozzájárulást is.

(23) A programra alkalmazandó az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet. A rendelet megállapítja az Európai Unió általános költségvetésének végrehajtására – többek között a vissza nem térítendő támogatásokra, a pénzdíjakra, a nem pénzügyi adományokra, a közbeszerzésre, a közvetett irányításra, a pénzügyi támogatásokra, a pénzügyi eszközökre és a költségvetési biztosítékokra – vonatkozó szabályokat.

(24) Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelettel összhangban a költségvetés technikai végrehajtási részleteit a program által támogatott szakpolitikák tekintetében a legcélszerűbb a munkaprogramokban és a pályázati felhívásokban meghatározni, beleértve a költségvetés-végrehajtási eszköztől – vissza nem térítendő támogatástól vagy közbeszerzéstől – és a megvalósítani kívánt konkrét szakpolitikai célkitűzésektől függő egyedi jogosultsági feltételeket és odaítélési szempontokat. A költségvetési rendelet 136. cikkével összhangban biztonsági okokból korlátozni kell a magas kockázatú beszállítók támogathatóságát.

(25) A program által nyújtott támogatás célja a beruházások ösztönzése a piaci hiányosságok vagy az optimálistól elmaradó beruházási helyzetek kezelése révén, arányos mértékben, kerülve a párhuzamosságokat vagy a magánberuházások kiszorítását, ez utóbbiakat ösztönözve, és emellett egyértelmű uniós hozzáadott értékkel kell rendelkeznie. Az EUMSZ 107. és 108. cikkének a nemzeti forrásokra való alkalmazásának sérelme nélkül ez a megközelítés biztosítani fogja, hogy meglegyen az összhang a program intézkedései és az állami támogatási szabályok között, elkerülve a verseny indokolatlan torzulását a belső piacon. A CEF és a megtakarítási és beruházási unió[16] intézkedései még kölcsönösen támogathatják is egymást, mivel a közfinanszírozás hatékonyan csökkentheti a nagy léptékű infrastrukturális projektek kockázatát, és magánberuházásokat vonzhat az EU-ba, ezzel jelentős tőkeáttételi hatást eredményezve. Ugyanakkor az, hogy egyre szélesebb

[15] Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete (2024. szeptember 23.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (HL L, 2024/2509, 2024.9.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

[16] COM(2025) 124 final.

körben elérhetővé válnak a hatékony kollektív befektetési formák, például az európai hosszú távú befektetési alapok (EHTBA-k), ösztönzőleg hathat az intézményi és egyéb magánbefektetők infrastrukturális projektekbe történő hosszú távú beruházásaira, kiegészítve és megtöbbszörözve a CEF keretében rendelkezésre álló finanszírozást.

(26) Annak érdekében, hogy a program munkaprogramokon keresztüli végrehajtására egységes feltételek mellett kerüljön sor, a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. Ezeket a hatásköröket a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel[17] összhangban kell gyakorolni.

(27) Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel[18], a 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelettel[19], a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel[20] és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel[21] összhangban az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedésekkel kell védeni, ideértve a szabálytalanságok és a csalás megelőzését, feltárását, korrekcióját és kivizsgálását, az eltűnt, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált pénzeszközök visszafizettetését és adott esetben közigazgatási szankciók alkalmazását. Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 883/2013/EU, Euratom rendelettel és a 2185/96/Euratom, EK rendelettel összhangban vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat – végezhet annak megállapítása céljából, hogy történt-e csalás, korrupció vagy bármilyen más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban az Európai Ügyészség kinyomozhatja és büntetőeljárás alá vonhatja az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv[22] szerinti, az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalást és más jogellenes tevékenységeket. Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, aki, illetve amely uniós finanszírozásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, az Európai Ügyészség és az Európai Számvevőszék számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak. A programhoz társult harmadik országoknak biztosítaniuk kell az engedélyezésre jogosult illetékes tisztviselő, az OLAF és a

---

17 Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

18 Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

19 A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

20 A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

21 A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

22 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

Számvevőszék számára a hatáskörük teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést.

(28) A programot az (EU) [XXX]* európai parlamenti és tanácsi rendelettel [teljesítménymérési rendelet] összhangban kell végrehajtani, amely megállapítja a költségvetés kiadásainak nyomon követésére és a költségvetés teljesítménymérési keretére vonatkozó szabályokat, ideértve az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 33. cikke (2) bekezdésének d) és f) pontjában említett, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek és a nemek közötti egyenlőség elvének egységes alkalmazását biztosító szabályokat, az uniós programok és tevékenységek teljesítményének nyomon követésére és az azokkal kapcsolatos jelentéstételre vonatkozó szabályokat, az uniós finanszírozási portál létrehozására vonatkozó szabályokat, a programok értékelésére vonatkozó szabályokat, valamint az összes uniós programra alkalmazandó egyéb horizontális rendelkezéseket, például a tájékoztatásra, a kommunikációra és a láthatóságra vonatkozó rendelkezéseket.

(29) Az (EU) 2021/1764 tanácsi határozat[23] 85. cikkének (1) bekezdése alapján a tengerentúli országokban és területeken letelepedett személyek és szervezetek jogosultak finanszírozásban részesülni, figyelemmel a program szabályaira és célkitűzéseire, valamint az azon tagállam tekintetében alkalmazandó esetleges rendelkezésekre is, amelyhez az érintett tengerentúli ország vagy terület kapcsolódik.

(30) A programnak tiszteletben kell tartania a fogyatékossággal élő személyek jogait, és mindenekelőtt biztosítania kell számukra az akadálymentességet, különösen a közlekedési ágazatban.

(31) A programnak nyitottnak kell lennie a harmadik országokkal való együttműködésre, amennyiben ez az Unió érdekében áll. E tekintetben az Unió részben vagy teljes mértékben bevonhat harmadik országokat is a programot alkotó tevékenységekbe. A társulásnak megfelelő egyensúlyt kell teremtenie a harmadik ország hozzájárulásai és hasznai között, és biztosítania kell az Unió pénzügyi és biztonsági érdekeinek védelmét.

(32) A transzeurópai hálózat fejlődésének kellő figyelembevétele érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el az e rendelet mellékletében szereplő közös érdekű projektek indikatív listájának módosítására vonatkozóan. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban[24] megállapított elvekkel összhangban kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

---

23 A Tanács (EU) 2021/1764 határozata (2021. október 5.) az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek közötti, az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokat is magában foglaló társulásról (a Grönlandra is kiterjedő tengerentúli társulásról szóló határozat) (HL L 355., 2021.10.7., 6. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

24 HL L 123., 2016.5.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

(33) Az (EU) 2021/1153 rendelet 12. cikkének (2) bekezdése felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el, amelyekben meghatározza a kettős felhasználású infrastruktúra-intézkedések bizonyos kategóriáira alkalmazandó infrastruktúra-követelményeket. Ennek alapján a Bizottság elfogadta az (EU) 2021/1328 bizottsági végrehajtási rendeletet[25]. A jogi keretnek az (EU) 2024/1679 rendelet elfogadásával történő felülvizsgálatát követően, valamint annak biztosítása érdekében, hogy az infrastrukturális követelményeket e rendelet korlátozott időtartamától függetlenül tovább lehessen aktualizálni, rögzíteni kell az (EU) 2024/1679 rendeletben a kettős felhasználású infrastruktúrával kapcsolatos intézkedések bizonyos kategóriáira alkalmazandó infrastrukturális követelményeket meghatározó végrehajtási jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazást. Az (EU) 2024/1679 rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell annak érdekében, hogy felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy e célból végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el.

(34) Az (EU) 2021/1153 rendeletet 2028. január 1-jével hatályon kívül kell helyezni,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet létrehozza az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközt (a továbbiakban: a program), és megállapítja a program célkitűzéseit, a 2028–2034-es időszakra szóló költségvetését, az uniós finanszírozás formáit és az ilyen finanszírozás nyújtására vonatkozó szabályokat.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában a következő fogalommeghatározások alkalmazandók:

1. „intézkedés”: minden olyan, pénzügyileg és technikailag függetlennek minősített, határidős tevékenység, amely szükséges egy projekt megvalósításához;
2. „transzeurópai közlekedési hálózat”: az (EU) 2024/1679 rendeletben említett transzeurópai közlekedési hálózat;
3. „közös érdekű projekt”: az (EU) 2024/1679 rendelet 3. cikkének 1. pontjában vagy az (EU) 2022/869 rendelet 2. cikkének 5. pontjában meghatározott közös érdekű projekt;
4. „fenntartható transzeurópai közlekedési hálózat”: az (EU) 2024/1679 rendelet 5. és 45. cikkében meghatározott követelményeknek megfelelő transzeurópai közlekedési hálózat;

[25] A Bizottság (EU) 2021/1328 végrehajtási rendelete (2021. augusztus 10.) az (EU) 2021/1153 európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében a kettős felhasználású infrastruktúrával kapcsolatos intézkedések egyes kategóriáira alkalmazandó infrastrukturális követelmények meghatározásáról (HL L 288., 2021.8.11., 37. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1328/oj).

5. „intelligens transzeurópai közlekedési hálózat”: az (EU) 2024/1679 rendelet 43. és 45. cikkében meghatározott követelményeknek megfelelő transzeurópai közlekedési hálózat;

6. „reziliens transzeurópai közlekedési hálózat”: az (EU) 2024/1679 rendelet 46. cikkében meghatározott követelményeknek megfelelő transzeurópai közlekedési hálózat;

7. „katonai mobilitás”: az Európai Unió és tagállamainak képessége a katonai személyzet, felszerelések és készletek gyors és hatékony szállítására, mozgatására és telepítésére a tagállamok határain belül és azokon keresztül, biztosítva a tagállami fegyveres erők időben történő és hatékony reagálását;

8. „tanulmányok”: egy projekt végrehajtásának előkészítéséhez szükséges tevékenységek, így például – többek között szoftver formájában készült – előkészületi, feltérképező, megvalósíthatósági, értékelő, tesztelő és validálási tanulmányok, valamint minden egyéb technikai támogatási intézkedés, beleértve a projekt meghatározásához és fejlesztéséhez, valamint a finanszírozásával kapcsolatos döntéshozatalhoz szükséges olyan előzetes intézkedést is, mint például az érintett helyszínek megismerése és a finanszírozási csomag elkészítése;

9. „kivitelezés”: az összetevők, rendszerek és szolgáltatások – beleértve a szoftvereket is – beszerzése, szállítása és telepítése, valamint a projekthez kapcsolódó fejlesztési, kivitelezési és telepítési tevékenységek végzése, továbbá a létesítmények átadása és a projekt elindítása;

10. „kölcsönös érdekű projekt”: az (EU) 2022/869 rendelet 2. cikkének 6. pontjában meghatározott kölcsönös érdekű projekt;

11. „határokon átnyúló megújulóenergia-projekt”: a következők bármelyike:

    a) az (EU) 2018/2001 irányelv 8., 9., 11. vagy 13. cikke értelmében vett együttműködési megállapodásban szereplő megújulóenergia-termelési projekt;

    b) olyan tárolási projekt, az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikkének 44d. pontja szerinti közös elhelyezésű energiatárolást is beleértve, amely támogatja a megújuló energia integrálását az Unió energiarendszerébe – az (EU) 2022/869 rendelet II. melléklete 1. pontjának c) alpontja szerinti energiatároló létesítmények kivételével –, és amely két vagy több tagállam, illetve egy vagy több tagállam és egy vagy több harmadik ország közötti hasonló megállapodás hatálya alá tartozik.

3. cikk

A program célkitűzései

(1) A program általános célkitűzései a következők: a transzeurópai hálózatok kiépítése, fejlesztése, biztosítása, korszerűsítése és befejezése a közlekedési és energiaágazatban, a működő egységes piac támogatása és a kohézió előmozdítása céljából; a katonai mobilitás elősegítése a transzeurópai közlekedési hálózatokon; a határokon átnyúló együttműködés megkönnyítése a megújuló energia területén; valamint a közlekedési és az energiaágazat közötti szinergiák elősegítése.

(2) A program egyedi célkitűzései a következők:

    a) a közlekedési ágazatban:

i. az (EU) 2024/1679 rendelettel összhangban hozzájárulás az összekapcsolt, interoperábilis, dekarbonizált, intelligens, biztonságos, fenntartható, reziliens, védett és multimodális közlekedési hálózatokkal kapcsolatos közös érdekű projektek létrehozásához, különösen az alábbiak révén:

1. a transzeurópai közlekedési hálózatot megvalósító, határokon átnyúló dimenzióval rendelkező közös érdekű projektekhez kapcsolódó intézkedések, beleértve az e rendelet mellékletében felsorolt indikatív szakaszokra vonatkozó intézkedéseket is;

2. az intelligens, reziliens, dekarbonizált és fenntartható transzeurópai közlekedési hálózat megvalósításához kapcsolódó, uniós dimenzióval rendelkező közös érdekű projektekhez kapcsolódó intézkedések;

3. az (EU) 2024/1679 rendelet 9. cikkével összhangban a transzeurópai közlekedési hálózatot megvalósító, közös érdekű, határokon átnyúló dimenzióval rendelkező, harmadik országokkal kivitelezett projektekhez kapcsolódó intézkedések,

ii. a transzeurópai közlekedési hálózat egyes részeinek hozzáigazítása a közlekedési infrastruktúra kettős használatához a polgári és katonai mobilitás javítása érdekében, a Tanács által 2025. március 18-án ST 6728/25 ADD1 hivatkozási számmal jóváhagyott, „Az EU-n belüli és azon kívüli katonai mobilitásra vonatkozó katonai követelmények” című dokumentum II. mellékletében a tagállamok által meghatározott négy kiemelt uniós katonai mobilitási folyosóra összpontosítva;

b) az energiaágazatban:

i. hozzájárulás az (EU) 2022/869 rendelet 18. cikkében meghatározott közös érdekű projektek és kölcsönös érdekű projektek kidolgozásához az energiaunió kiteljesítésének, a hatékony és versenyképes belső energiapiac integrációjának, valamint a határokon és ágazatokon átnyúló hálózatok interoperabilitásának előmozdítása, a gazdaság dekarbonizációjának megkönnyítése, az energiahatékonyság előmozdítása, valamint a reziliencia és az ellátásbiztonság biztosítása érdekében;

ii. a megújuló energia területén folytatott, határokon átnyúló együttműködés megkönnyítése a határokon átnyúló megújulóenergia-projektek támogatása vagy az (EU) 2018/1999 rendelet 33. cikkével létrehozott uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmus keretében új megújulóenergia-projektekre vonatkozó versenyeztetéses ajánlattételi eljárás révén – amennyiben teljesülnek az e rendelet 11. cikkének (5) bekezdésében foglalt feltételek –, a dekarbonizációra, a versenyképességre, a belső energiapiac kiteljesítésére, a rezilienciára és az ellátásbiztonságra vonatkozó uniós célkitűzések költséghatékony módon történő elérése érdekében.

4. cikk

Költségvetés

(1) A programnak a 2028 és 2034 közötti időszakban történő végrehajtására szánt indikatív pénzügyi keretösszeg folyó árakon 81 428 000 000 EUR.

(2) Az (1) bekezdésben említett összeg indikatív felosztása a következő:

a) 51 515 000 000 EUR a 3. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett, közlekedésre és katonai mobilitásra vonatkozó egyedi célkitűzésekre;

b) 29 912 000 000 EUR a 3. cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett, energiával kapcsolatos egyedi célkitűzésekre.

(3) Az egy pénzügyi évnél hosszabb ideig tartó tevékenységekre vonatkozó költségvetési kötelezettségvállalások több évre elosztott éves részletekre bonthatók.

(4) A szükséges kiadások fedezése és a program végéig be nem fejezett intézkedésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok ellátásának lehetővé tétele érdekében előirányzatok vihetők be az Unió általános költségvetésébe 2034 után is.

(5) Az e cikk (1) bekezdésében említett pénzügyi keretösszeg és az 5. cikkben említett kiegészítő források összege felhasználható továbbá a program és az (EU) 2024/1679 rendelet vagy az (EU) 2022/869 rendelet ágazatspecifikus iránymutatásainak végrehajtásához kapcsolódó technikai és igazgatási segítségnyújtásra, így például előkészítő, nyomonkövetési, kontroll-, ellenőrzési és értékelési tevékenységekre, szervezeti információtechnológiai rendszerekre és platformokra, tájékoztatási és kommunikációs tevékenységekre, ideértve az Unió politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikációt, valamint minden egyéb technikai és igazgatási segítségnyújtási vagy személyzettel kapcsolatos kiadásra, amely a program irányításával kapcsolatban a Bizottságnál felmerül.

5. cikk

Kiegészítő források

(1) A tagállamok, az uniós intézmények, szervek és ügynökségek, harmadik országok, nemzetközi szervezetek, nemzetközi pénzügyi intézmények vagy más harmadik felek – az EUMSZ 107. és 108. cikkének sérelme nélkül – kiegészítő pénzügyi vagy nem pénzügyi hozzájárulást nyújthatnak a programhoz. A kiegészítő pénzügyi hozzájárulások az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 21. cikke (2) bekezdése a), d) vagy e) pontjának vagy 21. cikke (5) bekezdésének értelmében külső címzett bevételnek minősülnek.

(2) A megosztott irányítás keretében a tagállamok részére allokált források a tagállamok kérésére a programhoz rendelhetők. A Bizottság az említett forrásokat az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 62. cikke (1) bekezdésének a) vagy c) pontjával összhangban közvetlenül vagy közvetve használja fel. Ezek a források kiegészítik az e rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében említett összeget. Ezen forrásokat az érintett tagállam javára kell felhasználni. Amennyiben a Bizottság közvetlen vagy közvetett irányítás keretében jogi kötelezettségvállalással nem terhelte meg a programhoz ily módon rendelt összegeket, a megfelelő le nem kötött összegek az érintett tagállam kérésére visszacsoportosíthatók az érintett forrásprogram(ok)ba vagy azok utódjaiba.

6. cikk

Alternatív, kombinált és kumulatív finanszírozás

(1) A programot más uniós programokkal összehangolva kell végrehajtani. Egy másik programból uniós hozzájárulásban részesített intézkedés a program keretében is kaphat hozzájárulást. A megfelelő hozzájárulásra a vonatkozó uniós program szabályai alkalmazandók, illetve a program keretében nyújtott valamennyi hozzájárulásra egyetlen szabályrendszer alkalmazható, és az összes hozzájárulás egyetlen jogi kötelezettségvállalással is leköthető. Ha az uniós hozzájárulás alapját az elszámolható költségek jelentik, az unió általános költségvetéséből származó kumulatív támogatás nem haladhatja meg az intézkedés teljes elszámolható költségét, és az a támogatás feltételeit meghatározó dokumentumoknak megfelelően arányosan számítható ki.

(2) A program szerinti odaítélési eljárások lefolytathatók közvetlen irányítás keretében vagy közvetett irányítás keretében a tagállamokkal, uniós intézményekkel, szervekkel és ügynökségekkel, harmadik országokkal, nemzetközi szervezetekkel, nemzetközi pénzügyi intézményekkel vagy más harmadik felekkel (a közös odaítélési eljárásban részt vevő partnerekkel) közösen, feltéve, hogy biztosított az Unió pénzügyi érdekeinek védelme. Ezekre az eljárásokra egységes szabályrendszer alkalmazandó, és az eljárások egyetlen jogi kötelezettségvállalás megkötését eredményezik. E célból a közös odaítélési eljárásban részt vevő partnerek e rendelet 5. cikkével összhangban forrásokat bocsáthatnak a program rendelkezésére, vagy adott esetben az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjával összhangban a partnerek megbízhatók az odaítélési eljárás végrehajtásával. A közös odaítélési eljárásokban részt vevő partnerek képviselői az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 153. cikkének (3) bekezdésében említett értékelőbizottság tagjai is lehetnek.

7. cikk

A programhoz társult harmadik országok

(1) A program a 3. cikkben megállapított célkitűzésekkel összhangban, valamint a vonatkozó nemzetközi megállapodásokkal vagy az e megállapodások keretében elfogadott és az alábbiakra alkalmazandó határozatokkal összhangban megnyitható a következő harmadik országok teljes vagy részleges társulása révén történő részvétele előtt:

a) az Európai Szabadkereskedelmi Társulás azon tagjai, amelyek az Európai Gazdasági Térség tagjai, valamint az európai mikroállamok;

b) csatlakozó országok, tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek;

c) az európai szomszédságpolitikában részt vevő országok;

d) egyéb harmadik országok.

(2) A programban való részvételre vonatkozó társulási megállapodások:

a) megfelelő egyensúlyt biztosítanak a programban részt vevő harmadik ország hozzájárulásai és a számukra biztosított előnyök tekintetében;

b) meghatározzák a programokban való részvétel feltételeit, beleértve a programokhoz való pénzügyi hozzájárulásoknak – vagyis az operatív hozzájárulásnak és a részvételi díjnak –, valamint a programok általános igazgatási költségeinek kiszámítását;

c) a program tekintetében semmilyen döntéshozatali jogkört nem ruháznak a harmadik országra;

d) garantálják az Uniónak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosításához és a pénzügyi érdekeinek védelméhez való jogát;

e) adott esetben biztosítják az Unió biztonsági és közrendi érdekeinek védelmét.

A d) pont alkalmazásában a harmadik ország biztosítja az (EU, Euratom) 2024/2509 rendeletben és a 883/2013/EU, Euratom rendeletben előírt szükséges jogokat és hozzáférést, és garantálja, hogy az EUMSZ 299. cikke alapján pénzbeli kötelezettséget előíró végrehajtási határozatok, valamint az Európai Unió Bíróságának ítéletei és végzései végrehajthatók legyenek.

8. cikk

Az uniós finanszírozás végrehajtása és formái

(1) A programot az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelettel összhangban közvetlen irányítás vagy az említett rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett szervezeteken keresztül közvetett irányítás keretében kell végrehajtani.

(2) Az uniós finanszírozás az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelettel összhangban bármilyen formában nyújtható, különösen vissza nem térítendő támogatások, pénzdíjak, közbeszerzés és nem pénzügyi adományok formájában.

(3) Amennyiben az uniós támogatást költségvetési biztosíték vagy pénzügyi eszköz formájában nyújtják – ideértve azt az esetet is, amikor vegyesfinanszírozási művelet keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatással kombinálják –, az kizárólag az EVA InvestEU-eszközön vagy a GE végrehajtási mechanizmusain keresztül nyújtható, és azt az EVA InvestEU-eszköznek és a GE végrehajtási mechanizmusok alkalmazandó szabályaival összhangban, az EVA InvestEU-eszköz vagy a GE végrehajtási mechanizmusok keretében az ilyen típusú támogatásra vonatkozóan kötött megállapodások révén kell végrehajtani.

(4) A költségvetési biztosíték formájában nyújtott uniós támogatás összegének felső határa az Európai Versenyképességi Alapról szóló rendelet vagy a Globális Európa létrehozásáról szóló rendelet által létrehozott költségvetési biztosíték maximális összege.

(5) Amennyiben a program igénybe veszi az EVA InvestEU-eszközt vagy a GE végrehajtási mechanizmusát, a program biztosítja a költségvetési biztosítékra vonatkozó tartalékfeltöltést és a pénzügyi eszközök finanszírozását, ideértve azt az esetet is, amikor a támogatást vegyesfinanszírozási művelet formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatással kombinálják.

9. cikk

Támogathatóság

(1) Az e rendelet 3. cikkében meghatározott célkitűzések elérésének támogatása érdekében és az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelettel összhangban jogosultsági feltételeket kell meghatározni.

(2) A közvetlen vagy közvetett irányítás keretében történő odaítélési eljárásokban a következő jogalanyok közül egy vagy több lehet jogosult uniós támogatásra vagy uniós támogatás nyújtására:

a) valamely tagállamban székhellyel rendelkező jogalanyok;

b) valamely társult harmadik országban székhellyel rendelkező jogalanyok;

c) nemzetközi szervezetek;

d) nem társult harmadik országokban letelepedett egyéb jogalanyok, amennyiben az ilyen jogalanyok finanszírozása elengedhetetlen az intézkedés végrehajtásához, és hozzájárul a 3. cikkben meghatározott célkitűzésekhez.

(3) Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 168. cikkének (2) és (3) bekezdése mellett az e rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében említett társult harmadik országok adott esetben részt vehetnek az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 168. cikkének (2) és (3) bekezdésében meghatározott bármely közbeszerzési mechanizmusban, és részesülhetnek azok előnyeiből. A tagállamokra alkalmazandó szabályok értelemszerűen alkalmazandók a részt vevő társult harmadik országokra.

(4) A biztonságot vagy a közrendet – különösen az Unió vagy a tagállamok stratégiai eszközeit és érdekeit – érintő odaítélési eljárások feltételeit az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 136. cikkével összhangban szigorítani kell. A költségvetési rendelet 136. cikkével összhangban biztonsági okokból – az uniós jognak megfelelően – korlátozni kell a magas kockázatú beszállítók támogathatóságát.

(5) Ami az e rendelet 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában említett intézkedéseket illeti, amikor a pályázatokat az odaítélési szempontok alapján értékelik, az értékelési folyamat révén adott esetben biztosítani kell, hogy a javasolt intézkedések összhangban legyenek az (EU) 2024/1679 rendelet 54. és 55. cikkében említett folyosókra vonatkozó munkatervekkel és végrehajtási jogi aktusokkal, és hogy azok figyelembe vegyék a felelős európai koordinátornak az említett rendelet 52. cikkének (9) bekezdése szerinti tanácsadói véleményét.

(6) A vissza nem térítendő támogatásra irányuló pályázatok egy vagy több tagállam által, vagy a közös érdekű projektben vagy a kölcsönös érdekű projektben érintett tagállamok jóváhagyásával kerülnek benyújtásra.

(7) Nem támogathatók olyan vissza nem térítendő támogatások odaítélési eljárásai vagy azok részei, amelyeket már teljes mértékben finanszíroznak más állami vagy magánforrásból, kivéve a 6. cikkben említett, szinergiákra irányuló intézkedések keretében nyújtott uniós hozzájárulásokat.

(8) Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 110. cikkében említett munkaprogram vagy az odaítélési eljáráshoz kapcsolódó dokumentumok tovább pontosíthatják az e

rendeletben meghatározott jogosultsági feltételeket, vagy konkrét intézkedésekre vonatkozóan további jogosultsági feltételeket állapíthatnak meg.

10. cikk

A vissza nem térítendő támogatásokra vonatkozó kiegészítő szabályok

(1) Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 132. cikkének (4) bekezdésében a csökkentés indoklására meghatározott okokon túlmenően a vissza nem térítendő támogatás összege a következő feltételek mellett csökkenthető:

a) tanulmányok esetében: az intézkedés a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodásban megjelölt kezdő időponttól számított egy éven belül nem kezdődött meg;

b) kivitelezés esetében: az intézkedés a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodásban megjelölt kezdő időponttól számított két éven belül nem kezdődött meg;

c) az intézkedés előrehaladásának felülvizsgálatát követően megállapítást nyer, hogy annak végrehajtása olyan jelentős késedelmet szenvedett, hogy az intézkedés célkitűzései valószínűleg nem valósulnak meg.

(2) A vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás az (1) bekezdésben meghatározott feltételek alapján módosítható vagy megszüntethető.

(3) Az (1) vagy (2) bekezdés alkalmazása következtében felszabaduló kötelezettségvállalási előirányzatokat e program keretében rendelkezésre kell bocsátani.

(4) Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 192. cikkének (1) bekezdésével összhangban, valamint az említett rendelet 198. cikkén túlmenően adott esetben a versenyeljárások alkalmazásának sérelme nélkül, az e rendelet 12. cikkében említett munkaprogram – amennyiben azt egy globális projekt megvalósítása elősegítésének szükségessége indokolja – kellően indokolt esetben meghatározhat egy intézkedést és bizonyos kedvezményezetteket, valamint megállapíthat egy összeget, amelynek erejéig a program keretében folyamatban lévő vagy befejezett tevékenységek meghosszabbítására irányuló pályázatok nyújthatók be, biztosítva ugyanakkor az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 191. cikkével összhangban az egyenlő bánásmódot és az átláthatóságot. A folyamatban lévő intézkedésekre vonatkozó odaítélésre az eredeti intézkedés módosítása formájában kerülhet sor, amennyiben hozzáadják az új tevékenységeket és növelik a maximális uniós hozzájárulást. Az e cikk (3) bekezdésében említett kötelezettségvállalási előirányzatokat a munkaprogramban az ilyen odaítélésekre elkülönített összegek fedezésére kell felhasználni.

(5) Tanulmányok esetében az uniós pénzügyi támogatás összege nem haladhatja meg a teljes elszámolható költség 50 %-át.

(6) A 3. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett egyedi célkitűzéssel kapcsolatos kivitelezések esetében az uniós pénzügyi támogatás összege nem haladhatja meg a teljes elszámolható költség 50 %-át. Az olyan tagállamokban végrehajtott intézkedések esetében, amelyek egy főre jutó GNI-je nem éri el az Unió GNI-jének 90 %-át, az uniós pénzügyi támogatás összege nem haladhatja meg a teljes elszámolható költség 75 %-át.

(7) A 3. cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett egyedi célkitűzésekkel kapcsolatos kivitelezések esetében a következő rendelkezések alkalmazandók:

a) az uniós pénzügyi támogatás összege nem haladhatja meg a teljes elszámolható költség 50 %-át;

b) az a) pontban említett társfinanszírozási arányok legfeljebb a teljes elszámolható költség 75 %-ára növelhetők a közös érdekű projektek kidolgozásához hozzájáruló azon intézkedések esetében, amelyek az (EU) 2022/869 rendelet 18. cikkének (2) bekezdésében említett elemzés alapján az ellátás magas fokú regionális vagy uniós szintű biztonságát nyújtják, erősítik az uniós szolidaritást, vagy rendkívül innovatív megoldásokat kínálnak.

(8) A közlekedési és az energiaszektorok mindegyikében a legkülső régiókban végzett kivitelezések tekintetében egyedi, legfeljebb 60 %-os társfinanszírozási arány alkalmazandó.

(9) A program által nyújtott támogatás célja a beruházások felgyorsítása vagy ösztönzése a piaci hiányosságok vagy az optimálistól elmaradó beruházási helyzetek kezelése révén, arányos mértékben, kerülve a párhuzamosságokat vagy a magánberuházások kiszorítását, ez utóbbiakat ösztönözve, és emellett uniós hozzáadott értékkel kell rendelkeznie.

11. cikk

Határokon átnyúló megújulóenergia-projektek

(1) A Bizottság évente legalább egyszer elvégzi a határokon átnyúló megújulóenergia-projektek kiválasztási eljárását az e cikkben, az e cikk (4) bekezdésében említett felhatalmazáson alapuló jogi aktusban és a 12. cikkben említett kapcsolódó munkaprogramban meghatározott feltételek és eljárás alapján.

(2) A határokon átnyúló megújulóenergia-projekteknek költségmegtakarítást kell biztosítaniuk a megújuló energia Unió-szerte történő elterjesztése tekintetében, vagy a rendszer-integráció, az ellátás biztonsága, a versenyképesség vagy az innováció szempontjából más előnyökkel kell járniuk egy hasonló, a részt vevő tagállamok vagy harmadik országok egyike által egyedül végrehajtott projekthez viszonyítva.

(3) Kivitelezési munkákhoz nyújtott vissza nem térítendő támogatások esetében a pályázónak bizonyítania kell, hogy piaci hiányosságok vagy pénzügyi akadályok, például nem kielégítő gazdasági életképesség, magas kezdeti költségek, vagy a piaci finanszírozás hiánya okozta nehézségeket kell leküzdenie.

(4) A Bizottság (év hónap nap)-ig (vagy 12 hónappal ennek a jogi aktusnak a hatálybalépését követően) a 14. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogad el, amely kiegészíti ezt a rendeletet a határokon átnyúló megújulóenergia-projektek kiválasztására vonatkozó konkrét feltételek és eljárás meghatározásával.

(5) A Bizottság határozhat úgy, hogy a határokon átnyúló megújulóenergia-projektekre előirányzott programköltségvetést az (EU) 2018/1999 rendelet 33. cikkével létrehozott uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmushoz rendeli, amennyiben ezzel el tudja érni a rendelet 3. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontjában említett egyedi célkitűzést, és hozzá tud járulni a megújulóenergia-

projektek tőkeköltségeinek csökkentéséhez. A 2028. január 1-jétől 2034. december 31-ig tartó időszakra nyújtott teljes hozzájárulás nem haladhatja meg a program 3. cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett egyedi célkitűzésekre előirányzott költségvetésének 5 %-át.

12. cikk

Munkaprogram

(1) A programot az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 110. cikkében említett munkaprogramokon keresztül kell végrehajtani.

(2) A munkaprogramok adott esetben meghatározzák az EVA InvestEU-eszközön és a GE végrehajtási mechanizmusain keresztül végrehajtandó tevékenységeket és az uniós támogatás kapcsolódó összegeit.

(3) A munkaprogramokat a Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján fogadja el. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 15. cikk (3) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

13. cikk

Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok

Az EUMSZ 172. cikkének második bekezdésére figyelemmel, a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy e rendelet 15. cikkének megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendelet mellékletének a projektek indikatív listája tekintetében történő módosítása céljából.

14. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.

(2) A Bizottságnak a 11. cikk (4) bekezdésében és a 13. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása a 2034. december 31-ig terjedő időszakra szól.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 11. cikk (4) bekezdésében és a 13. cikkben említett hatáskör-átruházást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott hatáskör-átruházást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(5) A 11. cikk (4) bekezdése és a 13. cikk alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik. Harmadik országok vagy nemzetközi szervezetek képviselői nem vehetnek részt az e rendelet 12. cikkének (3) bekezdésével kapcsolatos kérdésekről folytatott tanácskozásokon.

15. cikk

A bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) A 3. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett célkitűzésekkel kapcsolatos ügyekben a bizottság a következő formációban ülésezik: „CEF – Közlekedés”.

A 3. cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett célkitűzésekkel kapcsolatos ügyekben a bizottság a következő formációban ülésezik: „CEF – Energia”.

(3) Az e bekezdésre való hivatkozás esetén a 182/2011/EU rendelet 4. cikke alkalmazandó.

(4) Ha a bizottságnak írásbeli eljárás keretében kell véleményt nyilvánítania, az ilyen eljárást eredmény nélkül lezárják, amennyiben a véleménynyilvánításra megállapított határidőn belül a bizottság elnöke úgy határoz, vagy a bizottsági tagok egyszerű többsége ezt kéri.

(5) Az Unió által kötött nemzetközi megállapodásokkal összhangban harmadik országok vagy nemzetközi szervezetek képviselői megfigyelőként meghívhatók a bizottság üléseire az eljárási szabályzatban meghatározott feltételek mellett, az Unió vagy a tagállamok biztonságára és közrendjére is figyelemmel. Harmadik országok vagy nemzetközi szervezetek képviselői nem vehetnek részt az e rendelet 9. cikkével kapcsolatos kérdésekről folytatott tanácskozásokon.

16. cikk

Az (EU) 2024/1679 rendelet módosítása

Az (EU) 2024/1679 rendelet 48. cikke a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A Bizottság végrehajtási jogi aktust fogadhat el, amelyben meghatározza az infrastruktúra bizonyos, mind a polgári, mind a védelmi szükségleteket kielégítő kategóriáira (»kettős felhasználású infrastruktúra«) alkalmazandó infrastruktúra-követelményeket.

Ezt a végrehajtási jogi aktust a 61. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.”

17. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az (EU) 2021/1153 rendelet 2028. január 1-jével hatályát veszti.

18. cikk

Átmeneti rendelkezések

(1) Ez a rendelet nem érinti az (EU) 1316/2013 rendelet és az (EU) 2021/1153 rendelet szerinti intézkedések azok lezárásáig történő folytatását vagy módosítását, amely rendeletek továbbra is alkalmazandók az érintett intézkedésekre azok lezárásáig.

(2) A program pénzügyi keretösszegéből azok a technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadások is fedezhetők, amelyek a program és az (EU) 2021/1153 rendelet alapján elfogadott intézkedések közötti átmenet biztosításához szükségesek.

19. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2028. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*

PÉNZÜGYI ÉS DIGITÁLIS KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI 3
1.1. A javaslat/kezdeményezés címe 3
1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) 3
1.3. Célkitűzés(ek) 3
1.3.1. Általános célkitűzés(ek) 3
1.3.2. Konkrét célkitűzés(ek) 3
1.3.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok) 3
1.3.4. Teljesítménymutatók 3
1.4. A javaslat/kezdeményezés tárgya: 4
1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása 4
1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével 4
1.5.2. Az uniós részvételből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E szakaszban „az uniós részvételből származó hozzáadott érték” azt az uniós fellépésből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre 4
1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága 4
1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergiák egyéb megfelelő eszközökkel 5
1.5.5. A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is 5
1.6. A javaslat/kezdeményezés és az abból származó pénzügyi hatás időtartama 6
1.7. Tervezett költségvetés-végrehajtási módszer(ek) 6
2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK 8
2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések 8
2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek) 8
2.2.1. A költségvetés-végrehajtási módszer(ek)nek, a finanszírozás-végrehajtási mechanizmus(ok)nak, a kifizetési feltételeknek és a javasolt kontrollstratégiának az indokolása 8
2.2.2. Az azonosított kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk 8
2.2.3. A kontrollok költséghatékonyságának becslése (a kontroll költségeinek és az érintett forrásoknak az aránya) és indokolása, valamint a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor) 8
2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére irányuló intézkedések 9
3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA 10

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete(i) és a költségvetés érintett kiadási sora(i) 10
3.2. A javaslatnak az előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása 12
3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása 12
3.2.1.1. A megszavazott költségvetésből származó előirányzatok 12
3.2.1.2. Külső címzett bevételekből származó előirányzatok 17
3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet 22
3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása 24
3.2.3.1. A megszavazott költségvetésből származó előirányzatok 24
3.2.3.2. Külső címzett bevételekből származó előirányzatok 24
3.2.3.3. Előirányzatok összesen 24
3.2.4. Becsült humánerőforrás-szükségletek 25
3.2.4.1. A megszavazott költségvetésből finanszírozott 25
3.2.4.2. Külső címzett bevételekből finanszírozott 26
3.2.4.3. Becsült humánerőforrás-szükségletek összesen 26
3.2.5. A digitális technológiával kapcsolatos beruházásokra gyakorolt becsült hatás áttekintése 28
3.2.6. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség 28
3.2.7. Harmadik felek finanszírozási hozzájárulása 28
3.3. Becsült bevételi hatás 29
4. DIGITÁLIS VETÜLETEK 29
4.1. Digitális vonatkozású követelmények 30
4.2. Adatok 30
4.3. Digitális megoldások 31
4.4. Interoperabilitási értékelés 31
4.5. A digitális végrehajtást támogató intézkedések 32

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdeményezés címe

Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2028–2034-es időszakra történő létrehozásáról és az (EU) 2021/1153 rendelet hatályon kívül helyezéséről

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

Európai stratégiai beruházások

1.3. Célkitűzés(ek)

1.3.1. Általános célkitűzés(ek)

A program általános célkitűzései a következők: a transzeurópai hálózatok kiépítése, fejlesztése, biztosítása, korszerűsítése és kiépítése a közlekedési és az energiaágazatban, a katonai mobilitás elősegítése a transzeurópai közlekedési hálózatokon, a határokon átnyúló együttműködés elősegítése a megújuló energia területén, valamint a közlekedési és energiaágazat közötti szinergiák ösztönzése.

1.3.2. Konkrét célkitűzés(ek)

Egyedi célkitűzés

A CEF közlekedési ágazatra vonatkozó egyedi célkitűzései a következők:

1. az (EU) 2024/1679 rendelettel összhangban az összekapcsolt, interoperábilis, intelligens, fenntartható, reziliens és multimodális közlekedési hálózatokkal kapcsolatos közös érdekű projektek létrehozásához való hozzájárulás, különösen az alábbiak révén:

– a transzeurópai közlekedési hálózatot megvalósító, határokon átnyúló dimenzióval rendelkező közös érdekű projektekhez kapcsolódó intézkedések, beleértve a mellékletben indikatívan felsorolt szakaszokra vonatkozó intézkedéseket is,

– az intelligens, reziliens és fenntartható transzeurópai közlekedési hálózat megvalósításához kapcsolódó, uniós dimenzióval rendelkező közös érdekű projektekhez kapcsolódó intézkedések,

– az (EU) 2024/1679 rendelet 9. cikkével összhangban a transzeurópai közlekedési hálózatot megvalósító harmadik országokkal közös érdekű, határokon átnyúló dimenzióval rendelkező projektekhez kapcsolódó intézkedések,

2. a transzeurópai közlekedési hálózat egyes részeinek a közlekedési infrastruktúra kettős felhasználásához igazítása mind a polgári, mind a katonai mobilitás javítása érdekében.

Az energiaágazatra vonatkozó egyedi célkitűzések a következők:

1. hozzájárulás az (EU) 2022/869 rendelet 18. cikkében meghatározott közös érdekű projektek és kölcsönös érdekű projektek kidolgozásához az energiaunió kiteljesítésének, a hatékony és versenyképes belső energiapiac integrációjának, valamint a határokon és ágazatokon átnyúló hálózatok interoperabilitásának előmozdítása, a gazdaság dekarbonizációjának megkönnyítése, az energiahatékonyság előmozdítása, valamint az ellátás biztonságának biztosítása érdekében;

2. a megújuló energia területén folytatott, határokon átnyúló együttműködés megkönnyítése a határokon átnyúló megújulóenergia-projektek támogatása vagy az (EU) 2018/1999 rendelet 33. cikkével létrehozott uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmus keretében új megújulóenergia-projektekre vonatkozó versenyeztetéses ajánlattételi eljárás révén, a dekarbonizációra, a versenyképességre, a belső energiapiac kiteljesítésére, az ellátásbiztonságra vonatkozó uniós célkitűzések költséghatékony módon történő elérése céljából.

1.3.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

Tüntesse fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdeményezés a kedvezményezettekre/célcsoportokra.

A közlekedést illetően a CEF célja, hogy hozzájáruljon a transzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) befejezéséhez, különös tekintettel a törzshálózat 2030-ig és a kiterjesztett törzshálózat 2040-ig történő kiépítésére. Ebben az összefüggésben a CEF különösen a kifejezetten a határokon átnyúló jellegű infrastrukturális projektekre összpontosít. A CEF hozzá fog járulni az interoperábilis és intelligens mobilitási megoldások TEN-T hálózaton történő bevezetéséhez is (például európai forgalomirányítási rendszerek kiépítése révén), és megkönnyíti az EU fenntartható mobilitásra való átállását (például a TEN-T kikötőkben található hajók szárazföldi energiaellátásának létrehozásával). A CEF emellett a harmadik országokkal való összeköttetést is növelheti azáltal, hogy a TEN-T folyosók határokon átnyúló szakaszait kiterjeszti a tagjelölt országok felé. Emellett a CEF a TEN-T egyes részeit hozzáigazítja a közlekedési infrastruktúra kettős felhasználásához a polgári és katonai mobilitás javítása érdekében.

A CEF – Energia szerves részét képezi a transzeurópai energiahálózatok (TEN-E) szakpolitikai keretének, amely az uniós tagállamok energiarendszereinek összekapcsolására összpontosít. Pénzügyi támogatást nyújt azokhoz a projektekhez, amelyek a legnagyobb uniós hozzáadott értékkel rendelkeznek, és amelyek határokon átnyúló hatása jelentős. A CEF – Energia támogatja továbbá a megújuló energia területén a határokon átnyúló együttműködést a vonatkozó projekteknek odaítélt finanszírozás révén.

A CEF – Energia olyan kulcsfontosságú, határokon átnyúló projektek végrehajtását támogatja, amelyek hozzájárulnak a következőkhöz: a tagállamok villamosenergia-, hidrogén- és szén-dioxid-hálózatainak jobb összekapcsolása, az energiahálózatok digitalizálása, a tengeri hálózatok fejlesztése, valamint a tárolási és elektrolizátorkapacitások hálózatokba való integrálása. Mindezek pedig lehetővé teszik a megújuló energiaforrások egyre nagyobb arányú integrációját és az energiahordozók közötti rendszer-integrációt, ami az energiarendszer dekarbonizációjához, a fogyasztók biztonságos és megfizethető energiaellátásához, jobb piaci integrációhoz és az ipar versenyképességéhez vezet.

A határokon átnyúló projektek közvetlen uniós szintű támogatásával a CEF segít leküzdeni a projektek több joghatóságra kiterjedő jellegéből eredő koordinációs problémákat. Hatékony működési módjával a CEF kezeli a piaci hiányosságokat, és a költségvetési rendelet alapján rendelkezésre álló eszközök teljes skáláját felhasználva elősegíti a más forrásokból, például a nemzeti költségvetésekből, a nemzeti energiadíjrendszerekből és különösen a magánszektorból származó további beruházások és finanszírozás mozgósítását. A CEF bevált eszköz a határokon átnyúló infrastruktúra műveletgazdái számára, mivel egy kapcsolattartó pontot, egy

támogatási megállapodást és egy szabályrendszert biztosít, amelyeket a nyomonkövetési és ellenőrzési rendszer tekintetében is követni kell.

1.3.4. Teljesítménymutatók

Határozza meg az előrehaladás és az eredmények nyomon követésére szolgáló mutatókat.

A programot a költségvetés kiadásainak nyomon követésére és teljesítménymérési keretére vonatkozó szabályokat megállapító (EU) [XXX]* európai parlamenti és tanácsi rendelettel [teljesítménymérési rendelet] összhangban kell végrehajtani. A rendelet beavatkozási területeket és olyan mutatókat foglal magában, amelyek a CEF keretében a közlekedési és energetikai infrastruktúrába történő releváns beruházások vonatkozásában kerülnek felhasználásra.

1.4. A javaslat/kezdeményezés tárgya:

☐ új intézkedés

☐ kísérleti projektet / előkészítő intézkedést követő új intézkedés[30]

☒ meglévő intézkedés meghosszabbítása

☐ egy vagy több intézkedés összevonása vagy átalakítása egy másik/új intézkedéssé

1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

A CEF – Közlekedés és Energia 2014 óta történő végrehajtásával kapcsolatos pozitív tapasztalatokra alapozva a Bizottság a 2027 utáni többéves pénzügyi keret előkészítése keretében a CEF utódprogramjára vonatkozó javaslatot terjeszt elő. A program olyan kifejezetten a határokon átnyúló jellegű és nagy uniós hozzáadott értékű projektekre összpontosít, amelyeknek a tagállamok közötti összehangolt, határokon átnyúló megvalósításához kiemelt uniós irányításra van szükség.

A közlekedési ágazatban a CEF hozzájárul a transzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) törzshálózatának 2030-ig, a kiterjesztett törzshálózatának 2040-ig történő kiépítéséhez a zökkenőmentes határokon átnyúló szállítási műveletekhez szükséges infrastruktúra kiépítésével és korszerűsítésével. Ez nagy teljesítményű személy- és áruszállítási hálózatot fog eredményezni. Szükség esetén a CEF támogatja a TEN-T hálózat releváns részeinek a katonai mobilitási követelményekhez történő hozzáigazítását is.

Az energiaágazatban a CEF hozzájárul az (EU) 2022/869 rendelet 18. cikkében meghatározott közös érdekű projektek és kölcsönös érdekű projektek kidolgozásához az energiaunió kiteljesítésének, a hatékony és versenyképes belső energiapiac integrációjának, valamint a határokon és ágazatokon átnyúló hálózatok interoperabilitásának előmozdítása, a gazdaság dekarbonizációjának megkönnyítése, az energiahatékonyság előmozdítása, valamint az ellátás biztonságának biztosítása érdekében. Ezen túlmenően a CEF határokon átnyúló megújulóenergia-projektek vagy az uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmus keretében az új megújulóenergia-projektekre vonatkozó versenyeztetéses ajánlattétel révén megkönnyíti a határokon átnyúló együttműködést a megújuló energia területén.

[30] A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

A programnak a következő többéves pénzügyi keret 2028. évi indulásakor kell működésbe lépnie. A program végrehajtásának részleteit, például a pályázati felhívások ütemtervét, témáját és indikatív költségvetését, illetve a jogosultsági feltételekre és odaítélési szempontokra vonatkozó részletes szabályokat a munkaprogramok tartalmazzák. A CEF – Közlekedés 2025-ben allokálja utolsó forrásait, és a nagy léptékű infrastrukturális projektek műveletgazdái a jelenlegi többéves pénzügyi keret fennmaradó éveiben finanszírozási hiánnyal fognak szembesülni. Ezért alapvető fontosságú a következő CEF időben történő elindítása és az uniós források kedvezményezettek közötti korai elosztása.

A program végrehajtásának irányítási módját illetően a javaslat szerint a program hatékony és célzott működtetését a Bizottság közvetlen irányítása alatt kell folytatni. Az irányítás jelenlegi többéves pénzügyi keretben egy végrehajtó ügynökségre, például az Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökségre (CINEA) való esetleges megújított átruházása a költség-haszon elemzés eredményétől és a kapcsolódó meghozandó döntésektől függ.

1.5.2. Az uniós részvételből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E szakaszban „az uniós részvételből származó hozzáadott érték” azt az uniós fellépésből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

Az EUMSZ 171. cikke felhatalmazza az Uniót a transzeurópai hálózatok infrastruktúráját érintő közös érdekű projektek meghatározására, ugyanakkor a végrehajtási módszerek megválasztását a tagállamokra bízza. Ugyanez a cikk felhatalmazza az Uniót arra, hogy támogassa az ilyen közös érdekű projekteket, valamint a harmadik országokkal fennálló kölcsönös érdekű projekteket.

A CEF hatáskörébe tartozó problémák nagyságrendje és típusa kifejezetten uniós szintű fellépést tesz szükségessé, mivel jellegüknél fogva a teljes EU-ra kiterjednek, tehát uniós szinten hatékonyabban kezelhetők; mindez általában véve nagyobb előnyöket, gyorsabb végrehajtást és kisebb költségeket eredményez, ha a Bizottság összehangolja a tagállamok fellépését. Az uniós finanszírozás a megfelelő eszköz azon finanszírozási kihívások kezelésére is, amelyekkel a határokon átnyúló projektek jellemzően szembesülnek: a projektből származó előnyöknek és a projektköltségeknek az érintett tagállamok közötti egyenlőtlen megoszlása megnehezíti e projektek nemzeti finanszírozási forrásokból történő finanszírozását.

TEN-T és TEN-E infrastruktúra: Tekintettel határokon átnyúló jellegükre, a TEN-T és a TEN-E projektek jelentős pozitív externáliákat teremtenek uniós szinten, és előmozdítják a tagállamok közötti szolidaritást, ugyanakkor sajátos kihívásokkal is járnak a műveletgazdák számára, tekintettel a több joghatóságra kiterjedő jellegükre, koordinációs problémáikra, valamint a költségek és hasznok gyakran aszimmetrikus eloszlására. Éppen ezért uniós szintű támogatást igényelnek. Emellett az Unión belüli zökkenőmentes katonai mobilitás létrehozásához is szükség van egy olyan eszközre, amely összehangolja a tagállamok között a finanszírozást.

Megújuló energia: A megújuló energia területén folytatott, a tagállamok közötti, illetve a tagállamok és harmadik országok közötti határokon átnyúló együttműködés kulcsfontosságú a dekarbonizációval, a versenyképességgel, a belső energiapiac megvalósításával és az ellátás biztonságával kapcsolatos uniós célkitűzések költséghatékony módon történő eléréséhez. Azt azonban csak néhány tagállam fejti

ki az (EU) 2018/1999 rendelettel összhangban benyújtott végleges nemzeti energia- és klímatervében, hogyan kívánja létrehozni az egy vagy több tagállammal közös projektekkel kapcsolatos együttműködés keretét. Fennáll annak a kockázata, hogy uniós pénzügyi támogatás hiányában a határokon átnyúló együttműködés szintje elmarad az optimálistól.

A várható uniós hozzáadott érték (utólagos)

A CEF a közlekedési és energetikai összeköttetések fejlesztése, valamint a megújuló energiával kapcsolatos, határokon átnyúló együttműködés révén uniós hozzáadott értéket teremt azáltal, hogy az európai dimenzióval rendelkező közjavakra és olyan projektekre összpontosít, amelyek uniós támogatás nélkül nem valósulnának meg. Konkrétabban, a CEF által biztosított uniós hozzáadott érték a CEF alábbi képességeiben rejlik:

– az államháztartási és magánforrásokat uniós szakpolitikai célkitűzések felé tereli,

– lehetővé tesz olyan kulcsberuházásokat, amelyek költségeit nemzeti/helyi szinten viselik, hasznuk mégis európai szinten érzékelhető,

– felgyorsítja az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, digitális és reziliens infrastruktúrára való áttérést.

Az új CEF programból nyújtandó uniós támogatás azokra az intézkedésekre összpontosít, amelyek a legmagasabb uniós hozzáadott értéket képviselik. Konkrétabban:

A közlekedés területén kiterjed a határokon átnyúló szakaszokra és a szűk keresztmetszetekre – főként a TEN-T törzshálózat és a kiterjesztett törzshálózat tekintetében –, valamint a kiemelt fontosságú uniós katonai mobilitási folyosókkal kapcsolatos projektekre.

Az energiaügy területén a CEF célja, hogy javítsa az energiapiaci integrációt és az energiahálózatok határokon átnyúló interoperabilitását, a dekarbonizációt, az energiahatékonyságot, a rezilienciát és az ellátás biztonságát, valamint elősegítse a határokon átnyúló együttműködést az energetika területén, beleértve a megújuló energiát is. Ezek a határokon átnyúló projektek, amelyek jogosultak lesznek a CEF energiaügyi támogatására, a teljes mértékben összekapcsolt és dekarbonizált energiarendszer kifejlesztésének hiányzó láncszemeit jelentik, mivel a tagállamok és a gazdasági szereplők nemzeti szinten nem támogatják őket megfelelően és nem részesítik előnyben őket. A CEF azzal járul hozzá e határokon átnyúló projektek megvalósításához, hogy tanulmányok és munkálatok formájában támogatja az ágazatspecifikus tevékenységeket.

1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

A 2014–2020-as időszakra vonatkozó CEF utólagos értékelése és a 2021–2027-es időszakra vonatkozó CEF időközi értékelése párhuzamosan zajlik, és a munka előrehaladott állapotban van.

A CEF mindkét értékelésének előzetes megállapításai megerősítik, hogy a program eddig jól teljesített. Az eszköz a nagy uniós hozzáadott értékű, határokon átnyúló infrastruktúrára irányuló finanszírozás régóta fennálló hiányát azzal orvosolja, hogy e projektek finanszírozását egy erre a célra létrehozott eszközbe különíti el.

Megfelelő összhang áll fenn más uniós finanszírozási eszközökkel és szakpolitikákkal, különösen a dekarbonizáció tekintetében. Irányítási modellje, amely versenypályázati felhívásokat és a pénzeszközök központi ügynökségnél történő közvetlen irányítását alkalmazza, alkalmas arra, hogy kielégítse a program igényeit, és egyenlő versenyfeltételeket biztosítson a pályázók számára. A CEF finanszírozása következetesen nélkülözhetetlennek tekinthető, mivel lehetővé teszi az olyan, kulcsfontosságú közlekedési és energetikai projektek megvalósítását, amelyek egyébként a nemzeti vagy magánfinanszírozás elégtelensége miatt jelentős késedelmekkel vagy szűkebb hatókörrel szembesülnének, vagy egyáltalán nem valósulnának meg. A közvetlen pénzügyi támogatáson túlmenően a CEF jelentős tőkeáttételt biztosít, további köz- és magántőkét vonz, és stratégiai beruházási támaszként működik.

1.5.4. *A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergiák egyéb megfelelő eszközökkel*

A kezdeményezés a 2028 és 2034 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló javaslat részét képezi.

A CEF-nek a TEN-T és a TEN-E hálózatokkal kapcsolatos, határokon átnyúló projektek, valamint az Unión belüli zökkenőmentes katonai mobilitást célzó projektek és a megújuló energiával kapcsolatos együttműködési projektek támogatására kell összpontosítania.

A tagállamok által a TEN-T hálózatba a nemzeti és regionális partnerségi tervek keretében eszközölt beruházásoknak ki kell egészíteniük a CEF-beruházásokat, különösen a CEF mellékletében megjelölt, határokon átnyúló összeköttetésekhez kapcsolódó nemzeti szakaszokon, valamint a nemzeti energiahálózati infrastruktúra és -termelés finanszírozása céljából.

Az energiaügy területén a nemzeti és regionális partnerségi tervek megerősíthetik a CEF által biztosított energetikai infrastrukturális beruházásokat, például olyan energetikai eszközökbe történő beruházások révén, amelyek ugyan nem határokon átnyúló jellegűek, de ugyanolyan fontosak az energetikai átállás szempontjából.

A TEN-T folyosóknak a tagjelölt országokra, valamint a harmadik országok közlekedési és energetikai infrastruktúrájára való kiterjesztését a Globális Európa együttműködési eszközzel szoros közreműködésben kell támogatni.

A Horizont Európa továbbra is támogatni fogja a közlekedéssel és az energiával kapcsolatos kutatást és innovációt, és szorosan kapcsolódni fog az Európai Versenyképességi Alaphoz, amely a közlekedés és az energia dekarbonizációját, digitalizációját és rezilienciáját szolgáló, élvonalbeli innovatív megoldások bővítésére és bevezetésére terjed ki. Emellett az Európai Versenyképességi Alap is kiegészíti a CEF-et azáltal, hogy garancialehetőségeket kínál az infrastrukturális projektek számára.

1.5.5. *A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is*

Bár az uniós finanszírozás és a tervek szakpolitikai prioritásai közötti szorosabb kapcsolat erősítené a tervek határokon átnyúló dimenzióját, és az irányító mechanizmus nagyobb hangsúlyt fektetne a nagy uniós hozzáadott értékű, határokon átnyúló projektekre, a határokon átnyúló infrastrukturális projekteknek a tervek

révén történő végrehajtása összetettebb és költségesebb lenne mind a tagállami hatóságok, mind a műveletgazdák számára. Hosszadalmas folyamat lenne, ha a tagállamok hozzáigazítanák a beruházási menetrendjüket a szomszédos országok beruházási menetrendjéhez – mind a tervről folytatott kezdeti tárgyalások során, mind pedig módosítások esetén. Németországnak például nyolc szomszédos tagállammal kellene összehangolnia nemzeti tervét, Magyarországnak öttel. Azokban az esetekben, amikor az eljárás egy vagy több tagállamban késedelmet szenved, ez továbbgyűrűző késedelmet okozhat. A Bizottság támogathatná ugyan ezeket a koordinációs erőfeszítéseket – mind a tárgyalások során, mind a terveken keresztül történő technikai segítségnyújtás révén –, a tagállami hatóságokra háruló teher azonban így is jelentős maradna. Mi több, ez jelentősen növelhetné a műveletgazdák adminisztratív terheit is, akiknek több nemzeti terv keretében kellene végrehajtaniuk a határokon átnyúló projektjeiket, valamint külön jelentéstételi és ellenőrzési rendszerek (minden tagállamban más és más) keretében kellene jelentést tenniük.

Mindemellett a hatásvizsgálat hangsúlyozta, hogy a nemzeti és regionális partnerségi tervek kiegészítő beruházásokat irányozhatnak elő a határokon átnyúló szakaszok és a kiemelt uniós jelentőségű projektek számára. A közvetlen irányításra irányuló célzott eszköz biztosítani fogja, hogy a határokon átnyúló projektek finanszírozása versenyképes megközelítés alapján, a legmagasabb színvonalú, kiforrott és uniós hozzáadott értéket képviselő projektek kiválasztásával történjen. A kedvezményezettek számára a pályázatok benyújtása és a projektek végrehajtása tekintetében egyetlen kapcsolattartó pont és egyetlen eljárás áll rendelkezésre. Emellett a Bizottság szorosan nyomon követi a projekteket.

1.6. A javaslat/kezdeményezés és az abból származó pénzügyi hatás időtartama

☐ **határozott időtartam**

– ☒2028. január 1. és 2034. december 31. között hatályos

– ☒ pénzügyi hatás: 2028-tól 2034-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és 2028-tól 2040-ig a kifizetési előirányzatok esetében

☐ **határozatlan időtartam**

– beindítási időszak: ÉÉÉÉ-tól/-től ÉÉÉÉ-ig

– azt követően: rendes ütemű végrehajtás

1.7. Tervezett költségvetés-végrehajtási módszer(ek)

☒ **Közvetlen irányítás** a Bizottság által

– ☒ a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét

– ☒ végrehajtó ügynökségen keresztül

☐ **Megosztott irányítás** a tagállamokkal

☒ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

– ☐ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek

– ☐ nemzetközi szervezetek és ügynökségeik (nevezze meg)

– ☐ az Európai Beruházási Bank és az Európai Beruházási Alap

– ☐ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek

– ☒ közjogi szervek

– ☐ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkeznek

– ☐ valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkező szervek

– ☐ az Európai Unióról szóló szerződés V. címének értelmében a közös kül- és biztonságpolitika terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban ekként megjelölt szervek vagy személyek

– ☐ valamely tagállamban létrehozott, valamely tagállam magánjoga vagy uniós jog alapján működő szervek, amelyek az ágazatspecifikus szabályokkal összhangban megbízást kaphatnak uniós források vagy költségvetési biztosítékok végrehajtására, amennyiben e szervek közjogi szervek vagy közfeladatot ellátó magánjogi intézmények ellenőrzése alá tartoznak, és az ellenőrző szerv által vállalt egyetemleges felelősség formáját öltő vagy azzal egyenértékű pénzügyi garanciával rendelkeznek, amely pénzügyi garancia minden intézkedés esetében az uniós támogatás maximális összegére korlátozódhat.

Megjegyzések:

A programot a költségvetési rendelettel összhangban közvetlen és közvetett irányítással kell végrehajtani. A 2014–2020-as és a 2021–2027-es időszakot tükrözve a költségvetés nagy

részét szintén végrehajtó ügynökségre történő átruházással lehetne végrehajtani. Ebben az esetben a Bizottság csak a programtámogatási intézkedéseket irányítaná közvetlenül.

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

A programot az (EU) [XXX]* európai parlamenti és tanácsi rendelettel [teljesítménymérési rendelet] összhangban kell végrehajtani, amely megállapítja a költségvetés kiadásainak nyomon követésére és teljesítménymérési keretére vonatkozó szabályokat, beleértve az összes programra vonatkozó nyomonkövetési, értékelési és jelentéstételi szabályokat is.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. A költségvetés-végrehajtási módszer(ek)nek, a finanszírozás-végrehajtási mechanizmus(ok)nak, a kifizetési feltételeknek és a javasolt kontrollstratégiának az indokolása

A program végrehajtására közvetlen irányítás keretében kerül sor. Várhatóan egy végrehajtó ügynökségre ruházzák majd át, míg egyes programtámogató intézkedéseket közvetlenül a Bizottság fog irányítani. Egy meglévő végrehajtó ügynökség, a CINEA már rendelkezik azokkal az eljárásokkal és struktúrával, amelyek a CEF további irányításának biztosításához szükségesek.

A program végrehajtására elsősorban vissza nem térítendő támogatások révén kerül sor, amelyek a nagyszabású infrastrukturális és energiatermelési projektek megfelelő finanszírozási eszközei.

Az ennek megfelelően létrehozandó kontrollstratégia a költségvetési rendelettel összhangban a vissza nem térítendő támogatás végrehajtásának három fő szakaszára összpontosít – nevezetesen a program szakpolitikai célkitűzéseinek megfelelő pályázati felhívások szervezésére és pályázatok kiválasztására, a projektek végrehajtására, a közbeszerzésre, az előfinanszírozásra, az időközi és végsőegyenleg-kifizetésekre kiterjedő operatív, monitoring- és előzetes ellenőrzésekre, valamint az utólagos ellenőrzésekre és kifizetésekre.

Ez a kontrollstratégia a program utolsó iterációjában tapasztalt mérőszámokkal összhangban várhatóan javítja a teljesítményt:

– a kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok ~100 %-os teljesülése,

– a kedvezményezettek ~100 %-ának időben történő tájékoztatása,

– a vissza nem térítendő támogatások ~100 %-ának időben történő aláírása,

– a kifizetések ~100 %-ának időben történő teljesítése,

– éves szinten a 2 %-os lényegességi küszöb alatti kifizetéskori és záráskori kockázat.

2.2.2. Az azonosított kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk

A megállapított kockázatok nagyjából azonosak a program előző változataiban azonosított kockázatokkal:

a kulcsfontosságú prioritások (folyosók, közös érdekű projektek) tervezettnél lassabb megvalósítása az elégtelen piaci felvevőképesség vagy a bemutatott projektek minősége miatt;

késedelmek a projektek végrehajtásában;

a teljesítményadatok hiánya vagy az adatminőséggel kapcsolatos problémák;

az uniós forrásokkal kapcsolatos esetleges hibák vagy visszaélések, beleértve a kettős finanszírozás esetleges kockázatát és a szabályok összetettségét is;

az infrastruktúrát és/vagy prioritásokat lényegesen érintő külső kockázatok, például geopolitikai kockázatok vagy jelentős éghajlati jelenségek.

A finanszírozás rendelkezésre állását vagy a piaci feltételeket befolyásoló külső kockázatok, különösen abban az esetben, ha a legutóbbi pénzügyi válsághoz hasonlóan csökken az infrastruktúra iránti kereslet vagy a hitelkínálat.

A program előző iterációjához kidolgozott fő kontrollfunkciók várhatóan érvényben maradnak, biztosítva, hogy a tervezett projektek versenyképessége kellő figyelmet kapjon, valamint megfelelő hangsúly kerüljön a szakpolitikai célkitűzésekre, továbbá biztosítva valamennyi szereplő bevonását, a megfelelő költségvetési rugalmasságot, valamint a következetes előzetes és utólagos ellenőrzéseket.

Az említett kockázatokat kezelni kell, mégpedig a következők segítségével: figyelemmel kell lenni a projekttervezetek versenyképességére és előkészítésére, valamint a projekteknek a szakpolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulására, továbbá biztosítani kell valamennyi szereplő szisztematikus bevonását és a megfelelő költségvetési rugalmasságot. Az előzetes és utólagos ellenőrzések a megállapított kockázati szinthez igazodnak.

A kontrollokat e célból egy alulról felfelé haladó éves kockázatértékelés, a kontrollkeret szisztematikus értékelése, az eltérések megfelelő jelentése (a kivételek és a meg nem felelés nyilvántartása), valamint a Belső Ellenőrzési Szolgálat, az Európai Számvevőszék vagy a mentesítésért felelős hatóság által kiadott ajánlások fényében végrehajtott korrekciós intézkedések fogják alátámasztani.

2.2.3. A kontrollok költséghatékonyságának becslése (a kontroll költségeinek és az érintett forrásoknak az aránya) és indokolása, valamint a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)

A kontrollok költsége és haszna

Feltételezve, hogy a program legnagyobb részét várhatóan a CINEA végrehajtó ügynökség hajtja végre, a jelenlegi CEF-hez hasonló kontrollköltségek biztosításával. A Bizottság szolgálatai által közvetlenül végrehajtott vissza nem térítendő támogatások korlátozott száma magasabb kontrollköltségekkel járhat e támogatások alacsony egyedi értéke és a méretgazdaságosság hiánya miatt.

A végrehajtó ügynökség által irányított projektek tekintetében a jelenlegi CEF esetében a kontroll költsége a bizottsági felügyelet költsége és a végrehajtó szerv szintjén végzett operatív ellenőrzések költsége között oszlik meg.

A bizottsági szintű kontrollok becsült[31] költsége mindkét érintett főigazgatóságon a programszintű operatív kifizetési előirányzatok mintegy 0,1 %-át teszi ki.

A kontrollok célja biztosítani az ügynökségnek a felelős főigazgatóságok általi zökkenőmentes, hatékony felügyeletét, megfelelő biztosítékot nyújtva ezzel bizottsági szinten.

[31] Ez a becslés nem veszi figyelembe a programhoz kapcsolódó stratégiai és szakpolitikai szempontokat, illetve a CEF-fel kapcsolatos felhatalmazáson alapuló jogi eszközök felügyeletét.

Változatlan körülmények között a Bizottság felügyeleti költségeinek növekedése várható, tekintettel a végrehajtó ügynökségek felügyeletével kapcsolatos követelmények kiterjesztésére, valamint a program változásait érintő biztosítékhoz kapcsolódó további erőfeszítésekre.

A CINEA stabil kontrollkörnyezetet biztosít. Az ügynökségek szintjén a kontroll költsége várhatóan a 2021–2024-es időszakban megfigyelt tartományban (0,9 % és 1,3 % között), vagy ahhoz közel marad. A program változásaihoz való alkalmazkodáshoz vagy a kontrollfolyamatok kiigazításához szükséges kapacitásépítés azonban növelheti a kontrollok költségeit. A kontrollok előnyei a következők:

– a gyengébb vagy nem megfelelő pályázatok kiválasztásának elkerülése,

– az uniós alapok tervezésének és felhasználásának optimalizálása az uniós hozzáadott érték megőrzése érdekében,

– a támogatási megállapodások minőségének biztosítása, a jogalanyok azonosításában fellépő hibák elkerülése, az uniós hozzájárulások megfelelő kiszámításának biztosítása, valamint a vissza nem térítendő támogatások megfelelő működésének garantálása,

– a nem elszámolható költségek feltárása a kifizetési szakaszban,

– a műveletek jogszerűségét és szabályszerűségét érintő hibák feltárása az ellenőrzési szakaszban,

– a Bizottságnak szolgáltatott információk megbízhatóságának növelése.

Mérlegelésre kerül az egyszerűsített költségelszámolási módszerek bevezetésének lehetősége, attól függően, hogy kedvező-e a hibaarányra, a kontrollok költségeire, valamint hatékonyságára és eredményességére gyakorolt hatásukra vonatkozó költség-haszon értékelés.

Becsült hibaszint

A becsült kifizetéskori és záráskori kockázat a becslések szerint éves szinten 2 % alatt marad – ugyanabban a tartományban, mint a CEF2 esetében megfigyelt hibaarányok.

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére irányuló intézkedések

A Bizottság e rendelet alapján finanszírozott intézkedésekért felelős főigazgatóságai elkötelezettek az Unió pénzügyi érdekeinek védelme mellett, összhangban a Bizottság csalás elleni stratégiájával (COM(2019) 196 final) és annak felülvizsgált cselekvési tervével (COM(2023) 405 final).

A csalás elleni intézkedések magukban foglalják különösen a csalás, a korrupció és az egyéb jogellenes tevékenységek elleni megelőző intézkedéseket; a hatékony ellenőrzéseket; a jogtalanul kifizetett összegek visszafizettetését, valamint – szabálytalanság feltárása esetén – hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat a 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelettel, a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel és az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban.

A Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóság és az Energiaügyi Főigazgatóság, valamint a CINEA végrehajtó ügynökség aktualizálta csalás elleni stratégiáját és kapcsolódó cselekvési tervét, amelyek a teljes kiadási ciklust lefedik, figyelembe véve

a végrehajtandó intézkedések arányosságát, költségeit és hasznát, és lehetővé téve a program kockázatértékelését.

A három szolgálat gondoskodni fog arról, hogy csalással kapcsolatos kockázatkezelési megközelítésük alkalmazásra kerüljön a magas kockázatú területek azonosítása érdekében, a Főigazgatóság ágazatspecifikus költség-haszon elemzésének és az OLAF csalással kapcsolatos megelőzési és kockázatértékelési munkája eredményeinek figyelembevételével.

A szerződések, vissza nem térítendő támogatások és kapcsolódó kifizetések adminisztratív ellenőrzése a CINEA hatáskörébe tartozik. A csalás elleni stratégia kétévente frissítésre kerül – legutóbb 2024 végén aktualizálták. Az ügynökség kidolgozza saját csalásellenes intézkedéseit, az alapul szolgáló ügyletek jogszerűségének és szabályszerűségének értékelésére, valamint a jogtalanul kifizetett összegek visszafizettetésére irányuló utólagos ellenőrzési stratégiákat is beleértve. A CINEA-t az Európai Számvevőszék évente ellenőrzés alá vonja az elszámolások megbízhatósága és valódisága, valamint az alapul szolgáló tranzakciók (bevételek és kiadások) jogszerűsége és szabályszerűsége tekintetében, illetve az ügynökség az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa által elvégzett éves mentesítési eljárás hatálya alá tartozik.

A végrehajtó főigazgatóságok vagy a CINEA által kötött támogatási és közbeszerzési szerződések egységes mintákon alapulnak, amelyekben meghatározásra kerülnek az általánosan alkalmazandó csalás elleni intézkedések, beleértve a fent említett ellenőrzések, helyszíni ellenőrzések és vizsgálatok elvégzésére vonatkozó hatáskört is. A Bizottság, annak képviselői, valamint a Számvevőszék jogosult dokumentáció alapján vagy helyszíni ellenőrzések keretében ellenőrizni minden uniós finanszírozásban részesülő kedvezményezettet, szerződő felet és alvállalkozót.

Az Európai Csalás Elleni Hivatalt (OLAF) fel kell hatalmazni arra, hogy az ilyen finanszírozással közvetlenül vagy közvetetten érintett gazdasági szereplőknél a 2185/96/Euratom, EK rendeletben előírt eljárásoknak megfelelően helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat végezzen annak megállapítására, hogy történt-e az uniós finanszírozásra vonatkozó támogatási megállapodással, támogatási határozattal vagy szerződéssel összefüggésben olyan csalás, korrupciós vagy más jogellenes cselekmény, amely az Unió pénzügyi érdekeit sérti. Az Európai Ügyészség (EPPO) rendelkezik majd az ahhoz szükséges hozzáféréssel, hogy az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel összhangban gyakorolhassa hatásköreit.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete(i) és a költségvetés érintett kiadási sora(i)

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff.[32]	EFTA-országoktól[33]	tagjelölt országoktól és potenciális tagjelöltektől[34]	más harmadik országoktól	egyéb címzett bevétel

- Létrehozandó új költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff.	EFTA-országoktól	tagjelölt országoktól és potenciális tagjelöltektől	más harmadik országoktól	egyéb címzett bevétel
2	05 01 01 A CEF-hez (Közlekedés, Energia, Katonai mobilitás) kapcsolódó támogatási kiadások	/Nem diff.	NEM	IGEN	IGEN	NEM
2	05 02 01 01 – CEF – Közlekedés	Diff.	NEM	IGEN	IGEN	NEM

[32] Diff. = differenciált előirányzatok / nem diff. = nem differenciált előirányzatok.
[33] EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.
[34] Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

2	05 02 01 02 – CEF – Katonai mobilitás	Diff.	NEM	IGEN	IGEN	NEM
2	05 02 02 – CEF – Energia	Diff.	NEM	IGEN	IGEN	NEM

3.2. A javaslatnak az előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

– ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után operatív előirányzatok felhasználását

– ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:

3.2.1.1. A megszavazott költségvetésből származó előirányzatok

millió EUR (három tizedesjegyig)

A többéves pénzügyi keret fejezete	Szám	2

			Év	Év	Év	Év	Év	Év	Év	**A 2028–2034-es többéves pénzügyi keretből ÖSSZESEN**
			2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	
Operatív előirányzatok										
05 02 01 01 – CEF – Közlekedés	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)	4 282	4 455	4 637	4 825	4 517	5 220	5 428	**33 864**
	Kifizetési előirányzatok	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
05 02 01 02 – CEF – Katonai mobilitás	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1b)	2 842	2 899	2 609	2 483	2 533	2 214	2 071	**17 651**
	Kifizetési előirányzatok	(2b)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
05 02 02 – CEF – Energia	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1b)	3 782	3 936	4 096	4 261	4 432	4 610	4 795	**29 912**
	Kifizetési előirányzatok	(2b)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Meghatározott egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok										
05 01 01	A CEF-hez (Közlekedés, Energia, Katonai mobilitás) kapcsolódó	(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**

	támogatási kiadások									
A Mobilitáspolitikai és Közlekedési/Energiaügyi Főigazgatósághoz tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=(1a)+(1b)+(3)	10 906	11 290	11 342	11 569	11 982	12 045	12 294	**81 428**
	Kifizetési előirányzatok	=(2 a)+(2b)+(3)								

A többéves pénzügyi keret fejezete	**4**	„Igazgatási kiadások”[35]

FŐIGAZGATÓSÁG	Év **2028**	Év **2029**	Év **2030**	Év **2031**	Év **2032**	Év **2033**	Év **2034**	**A 2028–2034-es többéves pénzügyi keretből ÖSSZESEN**
• Humánerőforrás	11 672	11 672	11 672	11 672	11 672	11 672	11 672	**81 704**
• Egyéb igazgatási kiadások	114 000	114 000	114 000	114 000	114 000	114 000	114 000	**798 000**
MOBILITÁSPOLITIKAI ÉS KÖZLEKEDÉSI/ENERGIAÜGYI FŐIGAZGATÓSÁG ÖSSZESEN	**125 672**	**125 672**	**125 672**	**125 672**	**125 672**	**125 672**	**879 672**	**879 704**

[35] A szükséges előirányzatokat a megfelelő BUDGpedia weboldalon elérhető éves átlagos költségadatok alapján kell meghatározni.

A többéves pénzügyi keret 4. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	**125 672**	**125 672**	**125 672**	**125 672**	**125 672**	**125 672**	**879 672**	**879 704**

		Év **2028**	Év **2029**	Év **2030**	Év **2031**	Év **2032**	Év **2033**	Év **2034**	**A 2028–2034-es többéves pénzügyi keretből ÖSSZESEN**
A többéves pénzügyi keret 1–4. fejezetéhez tartozó előirányzatok	Kötelezettségvállalási előirányzatok								
ÖSSZESEN	Kifizetési előirányzatok								

millió EUR (három tizedesjegyig)

3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet (decentralizált ügynökségek esetében nem kell kitölteni)

Az e program előrehaladásának és eredményeinek nyomon követésére szolgáló kimeneti és eredménymutatók megfelelnek az (EU) [XXX]* európai parlamenti és tanácsi rendeletben [teljesítménymérési rendelet] előírt közös mutatóknak.

3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

– ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását.

– ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását vonja maga után:

3.2.3.1. A megszavazott költségvetésből származó előirányzatok

MEGSZAVAZOTT ELŐIRÁNYZATOK	Év 2028	Év 2029	Év 2030	Év 2031	Év 2032	Év 2033	Év 2034	2028–2034 ÖSSZESEN
4. FEJEZET								
Humánerőforrás	11 672	11 672	11 672	11 672	11 672	11 672	11 672	**81 704**
Egyéb igazgatási kiadások	114 000	114 000	114 000	114 000	114 000	114 000	114 000	**798 000**
4. FEJEZETI részösszeg	**125 672**	**125 672**	**125 672**	**125 672**	**125 672**	**125 672**	**125 672**	**879 704**
4. FEJEZETEN kívül								
Humánerőforrás	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Egyéb igazgatási jellegű kiadások	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
4. FEJEZETEN kívüli részösszeg	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
ÖSSZESEN	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

==========

==========

A humánerőforrással és más igazgatási jellegű kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni. A források – a költségvetési korlátok betartása mellett – szükség esetén kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében adott esetben az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

3.2.4. Becsült humánerőforrás-szükségletek

– ☐ A javaslat/kezdeményezés nem igényel humánerőforrást.

– ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

3.2.4.1. A megszavazott költségvetésből finanszírozott

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kell kifejezni

MEGSZAVAZOTT ELŐIRÁNYZATOK	Év 2028	Év 2029	Év 2030	Év 2031	Év 2032	Év 2033	Év 2034
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
20 01 02 01 (a központokban és a bizottsági képviseleteken)	61	61	61	61	61	61	61
20 01 02 03 (az Unió küldöttségeinél)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (közvetett kutatás)	0	0	0	0	0	0	0

01 01 01 11 (közvetlen kutatás)		0	0	0	0	0	0	0
Egyéb költségvetési sorok (nevezze meg)		0	0	0	0	0	0	0
• Külső munkatársak (teljes munkaidős egyenértékben)								
20 02 01 (CA, SNE a teljes keretből)		2	2	2	2	2	2	2
20 02 03 (CA, LA, SNE és JPD az Unió küldöttségeinél)		0	0	0	0	0	0	0
Igazgatási támogatási sor	– a központokban	0	0	0	0	0	0	0
	– az Unió küldöttségeinél	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (CA, SNE – közvetett kutatás)		0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (CA, SNE – közvetlen kutatás)		0	0	0	0	0	0	0
Egyéb költségvetési sorok a 7. fejezetben (nevezze meg)		0	0	0	0	0	0	0
Egyéb költségvetési sorok a 7. fejezeten kívül (nevezze meg)		40	40	40	40	40	40	40
ÖSSZESEN		**103**	**103**	**103**	**103**	**103**	**103**	**103**

3.2.4.3. Becsült humánerőforrás-szükségletek összesen

MEGSZAVAZOTT ELŐIRÁNYZATOK + KÜLSŐ CÍMZETT BEVÉTELEK ÖSSZESEN		Év **2028**	Év **2029**	Év **2030**	Év **2031**	Év **2032**	Év **2033**	Év **2034**
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)								
20 01 02 01 (a központokban és a bizottsági képviseleteken)		61	61	61	61	61	61	61
20 01 02 03 (az Unió küldöttségeinél)		0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (közvetett kutatás)		0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (közvetlen kutatás)		0	0	0	0	0	0	0
Egyéb költségvetési sorok (nevezze meg)		0	0	0	0	0	0	0
• Külső munkatársak (teljes munkaidős egyenértékben)								
20 02 01 (CA, SNE a teljes keretből)		2	2	2	2	2	2	2
20 02 03 (CA, LA, SNE és JPD az Unió küldöttségeinél)		0	0	0	0	0	0	0
Igazgatási támogatási sor	– a központokban	0	0	0	0	0	0	0
	– az Unió küldöttségeinél	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (CA, SNE – közvetett kutatás)		0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (CA, SNE – közvetlen kutatás)		0	0	0	0	0	0	0
Egyéb költségvetési sorok a 4. fejezetben (nevezze meg)		0	0	0	0	0	0	0

A teljesítmény-felülvizsgálati titkársághoz kapcsolódó támogatási kiadások	40	40	40	40	40	40	40
ÖSSZESEN	**103**	**103**	**103**	**103**	**103**	**103**	**103**

Figyelembe véve a 4. fejezet általánosságban véve nehéz helyzetét mind a személyzet, mind az előirányzatok szintje tekintetében, a humánerőforrás-igényeknek a főigazgatósághoz tartozó, már az intézkedés irányításához rendelt és/vagy a főigazgatóságon vagy a Bizottság más szolgálatain belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni.

A javaslat végrehajtásához szükséges személyzet (teljes munkaidős egyenértékben):

•	• **A Bizottság szolgálatainál jelenleg rendelkezésre álló személyzetből fedezendő**	• **Kivételes esetben további személyzet***		
•	•	• **A 7. fejezetből vagy a kutatási keretből finanszírozandó**	• **A BA sorból finanszírozandó**	• **Díjakból finanszírozandó**
Létszámtervi álláshelyek	61		N/A	
Külső munkatársak (CA, SNE, INT)	32		10*	

*A 10 új teljes munkaidős egyenérték az egységes európai égbolt végrehajtásáról szóló, 2024. október 23-i (EU) 2024/2803 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (átdolgozás) irányuló tárgyalások során a társjogalkotók által elfogadott, a 02 01 21 02. költségvetési sor alatti teljesítmény-felülvizsgálati titkárságnál 2028-ban betöltendő 10 álláshelynek felel meg.

A következők által elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	• Politikafejlesztés és stratégiaépítés • A közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek azonosítására szolgáló regionális és tematikus fórumok támogatása • Koordináció és kapcsolattartás valamennyi érintettel (tagállamok, harmadik országok, más főigazgatóságok és más uniós intézmények, regionális és tematikus fórumok stb.). • A munkaprogram kidolgozása • Kiválasztási folyamat • Az éves pályázati felhívások kezelése és az uniós támogatásra jogosult projektek kiválasztása • Operatív és pénzügyi projektirányítás • Értékelések
Külső munkatársak	• A közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek azonosítására szolgáló regionális és tematikus fórumok támogatása

	• A kiválasztási folyamatok támogatása • Az éves pályázati felhívások kezelésének és az uniós támogatásra jogosult projektek kiválasztásának támogatása • A pénzügyi és a projektirányítás támogatása • Az értékelések megszervezésének támogatása

3.2.5. A digitális technológiával kapcsolatos beruházásokra gyakorolt becsült hatás áttekintése

Digitális és informatikai előirányzatok ÖSSZESEN	Év **2028**	Év **2029**	Év **2030**	Év **2031**	Év **2032**	Év **2033**	Év **2034**	**A 2028–2034-es többéves pénzügyi keretből ÖSSZESEN**
4. FEJEZET								
Informatikai kiadások (szervezeti)	0 845	0 845	0 845	0 845	0 845	0 845	0 845	**5 915**
4. FEJEZETI részösszeg	**0 845**	**0 845**	**0 845**	**0 845**	**0 845**	**0 845**	**0 845**	**5 915**
4. FEJEZETEN kívül								
Operatív programokkal kapcsolatos szakpolitikai informatikai kiadások	14 23	14 59	14 967	15 364	15 78	16 217	16 675	**107 823**
4. FEJEZETEN kívüli részösszeg	**14 23**	**14 59**	**14 967**	**15 364**	**15 78**	**16 217**	**16 675**	**107 823**
ÖSSZESEN	**15 075**	**15 075**	**15 075**	**15 075**	**15 075**	**15 075**	**15 075**	**113 738**

*A 4. fejezet alatti informatikai kiadások a Költségvetési Ügyek Főigazgatóságának utasításaival összhangban kerültek kiszámításra: a teljes munkaidős egyenértékek száma megszorozva 8 200 EUR/teljes munkaidős egyenértékkel.

3.2.6. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

A javaslat összhangban áll a 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló javaslattal.

A javaslat/kezdeményezés

– ☒ nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.

– ☐ előirányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

	Év	Év	Év	Év	Év	Év	Év	Összesen

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN								

3.3. Becsült bevételi hatás

- ☒ A javaslatnak/kezdeményezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- ☐ A javaslatnak/kezdeményezésnek van pénzügyi hatása:
  - ☐ a saját forrásokra
  - ☐ az egyéb bevételekre
  - ☐ adja meg, hogy a bevétel kiadási sorokhoz van-e rendelve

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési sor:	Az aktuális költségvetési évben rendelkezésre álló előirányzatok	A javaslat/kezdeményezés hatása[36]						
		2028. év	**2029**. év	**2030**. év	**2031**. év	**2032**. év	**2033**. év	**2034**. év
… jogcímcsoport								

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési sor(oka)t.

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételi hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

4. DIGITÁLIS VETÜLETEK

4.1. Digitális vonatkozású követelmények

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) továbbra is támogatni fogja azokat az informatikai eszközöket, amelyek kulcsfontosságúnak bizonyultak a hatékony és átlátható projektirányítás szempontjából. E tekintetben alapvető fontosságúak az olyan eszközök, mint az egységes elektronikus adatcsereközpont (SEDIA), az eGrants, a TENtec, a Map-IT, az EMI-ECS, a QlikSense (vagy más, az adatok megjelenítését, keresését és elemzését támogató üzleti hírszerzési és adatelemzési megoldás), az átláthatósági platform (TP Viewer), a CIRCABC, az EUSurvey és az ARACHNE. Emellett a CEF továbbra is

[36] A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összeget kell megadni, amely a beszedési költségekre levont 20 %-kal csökkentett bruttó összegnek felel meg.

támogatni fogja az uniós jogszabályok és kezdeményezések által előírt informatikai rendszerekkel és információcserére szolgáló környezetekkel – például az ESSKY, a PRIME KPI, az EMSWe, az eFTI stb. – kapcsolatos bizottsági végrehajtási tevékenységeket.

A SEDIA a finanszírozási és pályázati portálon keresztül integrált ügyintézési pontot biztosít a finanszírozási és közbeszerzési folyamatokhoz, központosítja a résztvevők adatait és csökkenti a manuális munkát. Az eGrants a támogatás teljes életciklusát lefedi, biztosítva a következetességet és a nyomonkövethetőséget. A Map-IT lehetővé teszi mind a minőségi, mind a mennyiségi projektmutatók kódolását a tematikus és az országos szintű jelentéstétel támogatása érdekében. A CIRCABC verziókövetéssel és többnyelvű hozzáféréssel segíti elő az együttműködésen alapuló dokumentumkezelést. Az EUSurvey strukturált adatgyűjtési célt szolgál, az ARACHNE pedig javítja a projektek nyomon követését azáltal, hogy gazdagított adatok és kockázati mutatók révén azonosítja a lehetséges csalási kockázatokat.

A TENtec, a transzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) információs rendszere interaktív térképeket és naprakész jelentéseket biztosít az átláthatóság, a megalapozott döntéshozatal és a nyilvánosság tudatosságának támogatása érdekében. A TENtec összegyűjti és tárolja az EU és a szomszédos országok közlekedési hálózati infrastruktúrájára vonatkozó földrajzi, pénzügyi és történelmi információkat a TEN-T program végrehajtásával kapcsolatos tervezés, politikai döntéshozatal és nyomon követés céljából. A TENtec az (EU) 2024/1679 rendelet által előírt rendszer. A tagállamokkal és az érdekelt felekkel közösen kidolgozott rendszer átfogó áttekintést nyújt a TEN-T szakpolitikáról, és támogatja a projektek nyomon követését, valamint a közlekedés modellezését és a jövőbeli tervezést. A TENtec a katonai mobilitásra és az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájára vonatkozó adatokat is tartalmaz – amelyek mindegyike a vonatkozó politikai prioritások alapját képezi –, és jellemzően különféle típusú, földrajzi helymeghatározást igénylő szakpolitikai adatokat dolgoz fel.

A TENtec-hez kapcsolódóan az Alternatív Üzemanyagok Európai Megfigyelőközpontja (EAFO) kulcsfontosságú informatikai eszköz a fenntartható mobilitásra való átállás nyomon követésének támogatása szempontjából, például az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájáról szóló (EU) 2023/1804 rendeletben meghatározottak szerint. Az EAFO átfogó és naprakész adatokat és statisztikákat szolgáltat az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájáról, a járművek elterjedéséről és a nemzeti szakpolitikai intézkedésekről az egész EU-ra kiterjedően. Az EAFO az (EU) 2023/1804 rendelet szerinti jogi kötelezettségek, például az alternatív üzemanyagokkal kapcsolatos adatokra vonatkozó közös európai hozzáférési pont végrehajtását támogató informatikai eszköz.

Az EMI-ECS a pályázatok értékelésében részt vevő külső szakértők kiválasztására és a velük való szerződéskötésre szolgáló informatikai eszköz. A QlikSense egy statisztikai és projektmonitoring-eszköz. Az átláthatósági platform és a TP Viewer olyan eszközök, amelyek információt és statisztikákat nyújtanak a nyilvánosság számára a finanszírozott projektekről.

Az egységes európai égbolt (ESSKY) platform támogatja az érdekelt feleket az egységes európai égbolt teljesítmény- és díjszámítási rendszerének megvalósításában. Könyvtárakon keresztül hozzáférést biztosít a vonatkozó információkhoz, és dokumentumbenyújtási funkciót kínál.

Az európai vasúti pályahálózat-működtetők platformjának fő teljesítménymutatóit magában foglaló rendszer (PRIME KPI) lehetővé teszi a vasúti közlekedéshez kapcsolódó fő teljesítménymutatók nyomon követését, és jelentéstételi platformot biztosít a pályahálózat-működtetők számára.

Az Európai Unió C-ITS-szel kapcsolatos uniós biztonsági hitelesítőadat-kezelő rendszere (EU CCMS) támogatja a C-ITS-rendszerek és -technológiák európai bevezetését. A rendszer az európai szintű biztonságos interoperabilitást támogató központi elemeken alapul. Az intelligens közlekedési rendszerekről szóló 2010/40/EU irányelv meghatározza a Bizottságnak az EU CCMS kapcsán betöltött szerepét.

Az európai egyablakos tengerügyi ügyintézési környezetet, amely az uniós kikötői megállások során a tengerhajózási üzemeltetők és a tengerészeti hatóságok közötti adminisztratív alakiságok cseréjének harmonizálására szolgáló jogi és technikai keret, az (EU) 2019/1239 rendelet hozta létre. A környezet a nemzeti egyablakos tengerügyi ügyintézési rendszerek hálózatából áll, amelyet a Bizottság által kezelt közös informatikai alkotóelemek és szolgáltatások egészítenek ki.

Az elektronikus áruszállítási információk (eFTI) megosztási környezete az (EU) 2020/1056 rendelettel létrehozott, az egész Unióra kiterjedő decentralizált informatikai architektúra. Támogatni fogja a hat uniós közlekedési rendeletnek és irányelvnek, valamint a tagállamokban az árufuvarozást szabályozó több mint 170 nemzeti jogi aktusnak való megfelelés ellenőrzése célját szolgáló, a gazdasági szereplők és az illetékes hatóságok közötti információcserét.

A Galileo Green Lane megoldás figyelemmel kíséri a közúti árufuvarozásra vonatkozó forgalmi helyzetet a TEN-T határátkelőhelyeken, valamint a vasúti árufuvarozásra vonatkozó menetidőket a TEN-T folyosókon. Biztosítja a határőrök és a szállítmányozók számára a határok helyzetének láthatóságát, lehetővé téve számukra, hogy megismerjék, mely határok állnak nagyobb terhelés alatt. A Galileo Green Lane-nek köszönhetően a határátkelőhelyek meg tudnak felelni a „zöld sáv” követelményeinek, lehetővé téve a forgalom 15 perc alatti átáramlását.

A közös európai mobilitási adattérnek (EMDS) lehetővé kell tennie a meglévő és jövőbeli közlekedési és mobilitási adatforrásokból származó adatok keresését és megosztását. A közös európai mobilitási adattérről szóló közleményben (COM(2023) 751 final) a Bizottság felvázolta, hogy az egyik fő összetevő egy olyan (meta)adatportál, ahol valamennyi releváns adatökoszisztémának lehetősége van megosztani az általa kezelt adattípusok metaadatait és a vonatkozó hozzáférési feltételeket.

4.2. Adatok

A CEF által támogatott digitális eszközök rendkívül eltérő jellegűek, különböző szállítási módokra és az információcserét végző különböző szereplőkre (bizottsági szolgálatok, kedvezményezettek, nemzeti hatóságok, üzleti partnerek stb.) vonatkoznak. Ebből adódóan az eszközök különböző adatok széles körét is dolgozzák fel. Általában véve az egyszeri adatszolgáltatás elvét követik, biztosítva az adatok maximális újrafelhasználását és elkerülve az ismétlődő adatbevitelt; az adatok biztonságosan osztják meg.

4.3. Digitális megoldások

Valamennyi bemutatott eszköz célja a koherencia előmozdítása, a hatékonyság növelése és az interoperabilitás biztosítása, ezáltal javítva a Bizottság CEF-hez kapcsolódó szolgáltatásait alátámasztó folyamatok általános minőségét, és támogatva az egységes piac zökkenőmentes megvalósítását.

4.4. Interoperabilitási értékelés

Az érdekelt felek már az összes fent bemutatott digitális eszközt használják. Az eszközök a szabványosított információcsere-technikák révén erős interoperabilitást mutatnak.

Ami a közös európai mobilitási adatteret illeti, a Bizottság dolgozik az annak kiépítésével kapcsolatos részleteken.

4.5. A digitális végrehajtást támogató intézkedések

A bemutatott digitális eszközök hatékonyan működnek, és bármely jövőbeli változtatás vagy javítás ellenőrzött és szakaszos módon kerül végrehajtásra a folytonosság biztosítása, valamint a műveletekben vagy a rendelet végrehajtásában bekövetkező zavarok elkerülése érdekében.